

ASUNTO- JA PALVELURAKENTAMISEN KEHITYS KUNNISSA 2023 - 2024

Tämä tutkimus perustuu kunnan haastatteluihin Manner-Suomessa joulukuussa 2022 ja tammikuussa 2023.

ASUNTO- JA PALVELURAKENTAMISEN KEHITTÄMINEN KUNNISSA 2023 – 2024

1. JOHDANTO	1
2. ASUNTORAKENTAMINEN	3
2.1 Asuntoaloitukset 2020–2022 ja arviot aloitusmääristä 2023	3
2.2 Suurimmat kunnat asuntorakentamisessa	5
2.3 Kuntien arviot asuntorakentamisen toteutustapojen kehityksestä lähivuosina	6
2.4 Kuntien kestävään rakentamiseen liittyvät tavoitteet ja toimintatavat	7
2.5 Miten kunnassa kiinnitetty huomiota hiilineutraaliin rakentamiseen	8
2.6 Miten hyvin kunta on huomionnut kestävää rakentamista	9
2.7 Miten suuri into kunnalla on päästöttömän energian lisäämiseen tai energian säästötoimiin	10
3. PIENTALORAKENTAMINEN	11
3.1 Pientaloaloitusten määrät ja kehitysarviot kuntatyypeittäin ja elinkeinoalueittain	11
3.2 Suurimmat kunnat pientalorakentamisessa 2022	13
3.3 Arviot pientalorakentamisen toteutustapojen kehityksestä lähivuosina	14
3.4 Mitä kunnissa tehdään pientalorakentamisen edistämiseksi	15
3.5 Kunnan into pientalorakentamisen ja -asumisen edistämiseen	16
3.6 Pientalorakentamisen huomioiminen kunnan strategiasuunnittelussa	17
<u>Omakotitonttiluovutukset</u>	
3.7 Kuntien omakotitonttiluovutusten määrät 2022 ja 2023 kuntatyypeittäin	18
3.8 Arviot kunnan omakotitonttien tarjonnan riittävydestä kuntatyypeittäin	19
3.9 Suurimmat kunnat omakotitonttiluovutuksissa	20
3.10 Kunnan into pientalotonttitarjontaan	21
<u>Aluerakentaminen</u>	
3.11 Pientalojen aluerakentamiskohteiden ja -asuntojen määrät kuntatyypeittäin 2022	22
3.12 Suurimmat kunnat pientalojen aluerakentamisessa	23
4. PUURAKENTAMINEN	24
4.1 Puurakentamisen määrä Suomessa tilastojen valossa	24
4.2 Puurakentaminen kuntien palvelu- ja liikerakentamisessa	25
4.3 Mitä puurakentamisen edistäviä tai hidastavia tekijöitä kunnissa nähdään	26
4.4 Miten kunnissa kiinnitetty huomiota puurakentamisen edistämiseen	28
4.5 Kansallisten puurakentamisen tavoitteiden huomioiminen ja hyöty kunnissa	29
4.6 Millaista apua kunta kaipaa puurakentamisen edistämässä	30
4.7 Puurakentamisen tavoitteiden sisällyttäminen kuntastrategiaan	31
4.8 Kunnan edistyminen v. 2022 suhtautumisessa puurakentamiseen	32
4.9 Onko kunnassa harkittu puun käytön edistämistä korjaushankkeissa	33

Puukerrostalot

4.10	Puukerrostalojen määrä ja kehitys Suomessa	35
4.11	Kuntien arviot puukerrostalojen kehityksestä lähivuosina	36
4.12	Mitä kunnissa tehdään puukerrostalorakentamisen edistämiseksi	37
4.13	Puukerrostalorakentaminen kunnissa/mitä tiedetään	38
5.	HIRSI- JA MASSIIVIPUURAKENTAMINEN	39
5.1	Kuntien arviot hirsi- ja massiivipuurakentamisen kehittymisestä lähivuosina pien- ja kerrostaloissa sekä julkisissa palvelurakennuksissa	39
5.2	Miten kunnissa kiinnitetty huomiota hirsi- ja massiivipuurakentamiseen	40
5.3	Hirrestä tai massiivipuusta palvelurakennuksia 2023–2024 rakentavat kunnat	41
6.	PALVELU- JA LIIKERAKENTAMINEN	42
6.1	Palvelu- ja liikerakentamisen määrät ja kehitysarviot 2021–2023 (kpl)	42
-	Päiväkodit, vanhuspalvelurakennukset, muut hoitoalan rakennukset, koulut ja opetusrakennukset, urheilu- ja kokoontumisrakennukset, liike- ja toimistorakennukset	
6.2	Palvelu- ja liikerakennusten peruskorjausaikomukset	44
6.3	Palvelu- ja liikerakennusten uudis- ja peruskorjausaikomukset kunnittain	45
7.	TYHJIEN TALOJEN PELASTAMINEN	51
7.1	Onko pohdittu tyhjien talojen pelastamista täystuholta	51

1. JOHDANTO

Tutkimuksen tavoite

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää asunto-, palvelu- ja liikerakentamisen näkymiä Suomen kunnissa. Kunnista selvitettiin myös pientalotonteista, asuntorakentamisesta, palvelurakentamisesta ja kaavoituksesta vastaavat henkilöt yhteystietoineen mahdollisia yhteydenottoja varten.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina joulukuussa 2021- tammikuussa 2022. Tutkimukseen vastasi yhteensä 285 kaikkiaan 293 Manner-Suomen kunnasta (Ahvenanmaa ei kuulu otokseen).

Tutkimuksen raportointi

Tutkimusraportissa on tulokset esitetty valtakunnallisesti ja soveltuvien osin elinkeinoalueittain ja/tai kunnittain.

Aloituseriässä on käytetty Tilastokeskuksen tilastoja siltä osin, kun tilastot ovat valmistuneet. V. 2023 kehitysarviot pohjautuvat sekä Rakennustutkimus RTS Oy:n että kuntien tietoihin.

Tuloksissa on verrattu myös kasvukaupunkeja ja niiden ympäristökuntia muihin alueisiin. Kasvukaupunkeja tässä ovat: Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Lahti, Kuopio, Jyväskylä, Hyvinkää ja Riihimäki.

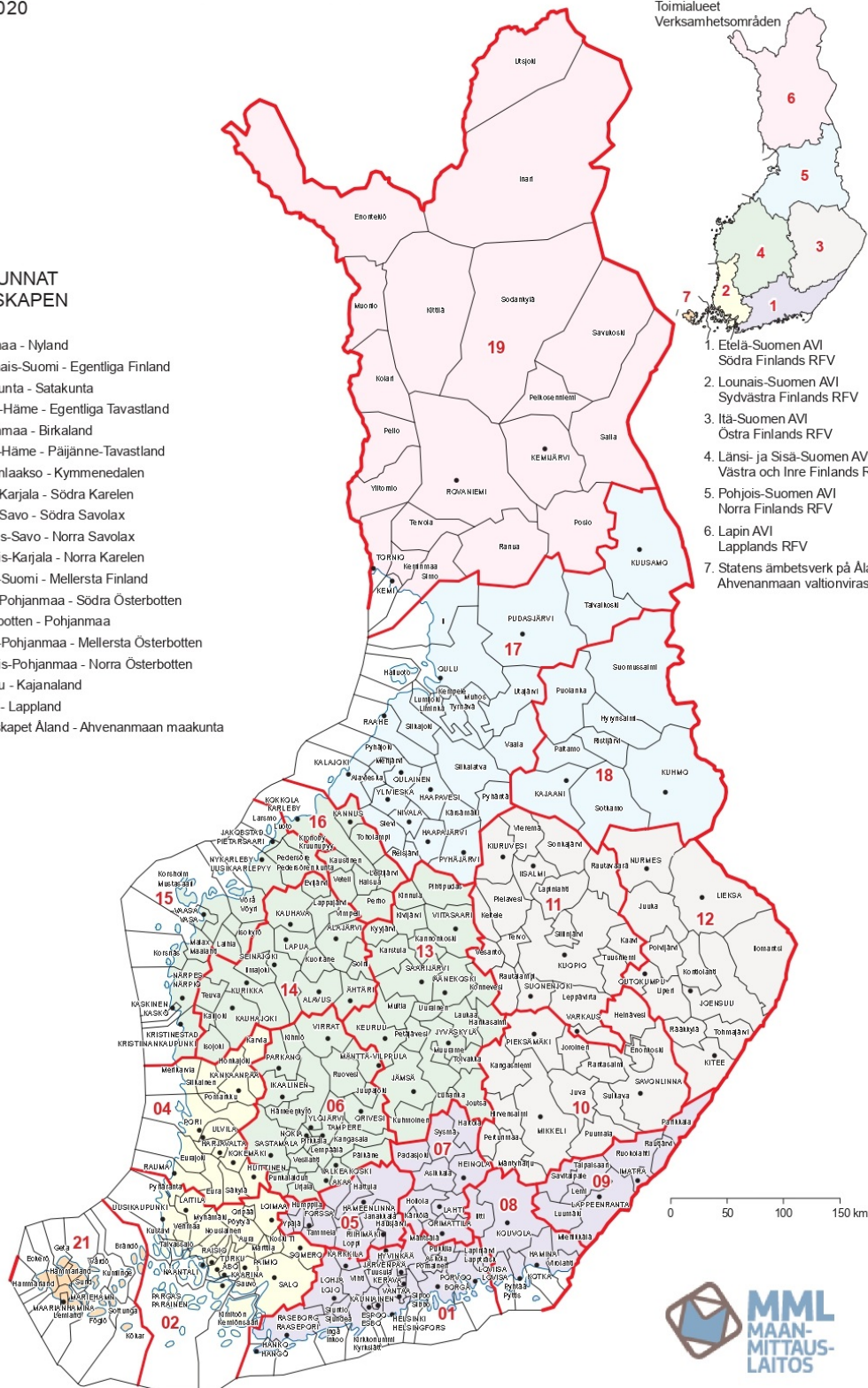
SUOMEN KUNNAT, MAAKUNNAT JA ALUEHALLINTO VIRASTOT
FINLANDS KOMMUNER, LANDSKAP OCH REGIONFÖRVALTNINGSVERKEN
1. 1. 2020

ALUEHALLINTO VIRASTOT
REGIONFÖRVALTNINGSVERKEN
Toimialueet
Verksamhetsområden

MAAKUNNAT
LANDSKAPEN

01. Uusimaa - Nyland
02. Varsinais-Suomi - Egentliga Finland
04. Satakunta - Satakunta
05. Kanta-Häme - Egentliga Tavastland
06. Pirkanmaa - Birkaland
07. Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland
08. Kymenlaakso - Kymmenedalen
09. Etelä-Karjala - Södra Karelen
10. Etelä-Savo - Södra Savolax
11. Pohjois-Savo - Norra Savolax
12. Pohjois-Karjala - Norra Karelen
13. Keski-Suomi - Mellersta Finland
14. Etelä-Pohjanmaa - Södra Österbotten
15. Österbotten - Pohjanmaa
16. Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten
17. Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten
18. Kainuu - Kajanaland
19. Lappi - Lapland
21. Landskapet Åland - Ahvenanmaan maakunta

1. Etelä-Suomen AVI
Södra Finlands RFV
2. Lounais-Suomen AVI
Sydvästra Finlands RFV
3. Itä-Suomen AVI
Östra Finlands RFV
4. Länsi- ja Sisä-Suomen AVI
Västra och Inre Finlands RFV
5. Pohjois-Suomen AVI
Norra Finlands RFV
6. Lapin AVI
Lapplands RFV
7. Statens ämbetsverk på Åland
Ahvenanmaan valtionvirasto

© MAANMITTAUSLAITOS. LANTMÄTERVERKET 2019

2. ASUNTOALOITUKSET KOKO MAASSA, ELINKEINOALUEITTAIN JA KUNNITTAIN

2.1 Asuntoaloitukset

Kunnilta kysyttiin: ”Montako omakoti-, rivitalo- ja kerrostaloasuntoa kunnassanne v. 2022 aloitettiin?” sekä ”Paljonko näitä arvioitte kunnassanne aloitettavan vuonna 2023?”

Seuraavassa on esitetty rakentamistilastoihin perustuvat aloitusmäärät 2020–2022 sekä kuntien kertomiin määriin perustuva muutosarvio v. 2023.

ASUNTORAKENTAMISEN KEHITYSARVIOT					
27.3.2023	ALOITUKSET 2020	ALOITUKSET 2021	ALOITUKSET 2022	KUNTIEN ALOITUS- ARVIO 2023	KUNTIEN ALOITUS- ARVIO 2023
	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	MUUTOS- %
OMAKOTIASUNNOT	6800	8100	7300	6900	-5
RIVITALOASUNNOT	3100	3400	3200	3400	+7
KERROSTALOASUNNOT	29200	35500	29000	28500	-2
YHTEENSÄ	39200	47000	39500	38800	-2

- Kuntien näkemysten mukaan v. 2023 omakoti- ja kerrostaloasuntojen määrä keskimäärin laskee, rivitaloasuntojen määrä kasvaa.

ASUNTORAKENTAMISEN KEHITYSARVIOT KUNTATYYPEITTÄIN					
	ALOITUKSET 2020	ALOITUKSET 2021	ALOITUKSET 2022 (A)	KUNTIEN ALOITUS- ARVIO 2023	KUNTIEN ALOITUS- ARVIO 2023
	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	ASUNTOJA KPL	MUUTOS- %
KASVUKAUPUNGIT	26800	32840	26220	25440	-3
KASVUKAUP. YMPÄRISTÖT	6020	7200	7200	6840	-5
MUUT KAUPUNGIT	4510	5110	4420	4640	+5
MUUT KUNNAT	1870	1850	1660	1880	+13
KOKO MAA	39200	47000	39500	38800	-2

- Kuntien asuntoaloitusarviot v. 2023 ovat kääntyneet negatiivisiksi kasvukaupungeissa ja niiden ympäristökunnissa. Asuntorakentamisesta noin 85 % tapahtuu kasvualueilla, joten asuntorakentamisen suhdannemuutoksetkin näkyvät täällä selvemmin.
- Kasvukaupunkeja tässä ovat: Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Lahti, Kuopio, Jyväskylä, Hyvinkää ja Riihimäki.

Asuntorakentamisen kehitys elinkeinoalueittain

Rakentamistilastojen ja kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiden arvioiden perusteella asuntorakentaminen on kehittymässä seuraavasti. Aloitusmäärät 2020-2022 perustuvat Tilastokeskuksen rakentamistilastoihin, v. 2022 on arvioitu tammi-lokakuun aloitustietojen perusteella. V. 2023 on kuntien arvio kehityssuunnasta.

(- laskua 1-9 %, -- laskua 10-19 %, --- laskua 20 % tai yli, + kasvua 1-9 %, ++ kasvua 10-19 %, +++ kasvua 20 % tai yli).

ASUNTOALOITUSTEN KEHITYS ELINKEINOALUEITTAIN TILASTOJEN JA KUNTIEN ARVION MUKAAN				
27.3.2023	2020	2021	2022	KUNTIEN ARVIO KEHITYKSESTÄ 2023
	KPL	KPL	KPL	MUUTOS
HELSINKI, UUSIMAA	19939	22265	18884	-
TURKU, VARSINAIS-SUOMI	3798	4418	5093	-
PORI, SATAKUNTA	348	464	271	+++
LAHTI, HÄME	848	1301	834	++
TAMPERE, PIRKANMAA	5048	6974	5719	--
KOUVOLA, KYMI	431	553	589	+++
MIKKELI, ETELÄ-SAVO	221	224	206	+++
KUOPIO, POHJOIS- SAVO	1435	1881	1259	-
JOENSUU, POHJOIS-KARJALA	669	561	504	-
JYVÄSKYLÄ, KESKI-SUOMI	1286	1882	1062	-
SEINÄJOKI, ETELÄ-POHJANMAA	647	666	530	-
VAASA, POHJANMAA	891	921	863	+
OULU, POHJOIS-POHJANMAA	2800	3897	2629	++
KAJAANI, KAINUU	94	245	116	+++
ROVANIEMI, LAPPI	682	790	941	+++
KOKO MAA YHTEENSÄ	39200	47000	39500	-

Arviot vaihtelevat elinkeinoalueittain.

- Suurimmat kasvuarviot löytyvät Porin, Kouvolan, Mikkelin, Kajaanin ja Rovaniemen elinkeinoalueilta
- Miinusmerkkistä kehitystä taas ennakoidaan mm. volyymiltaan suurilla Tampereen, Helsingin ja Turun elinkeinoalueilla. Volyymiltaan suurilla alueilla asuntorakentamisen suhdannemuutokset näkyvät ilmeisesti nopeammin.

2.2 Suurimmat kunnat asuntorakentamisessa

Seuraavassa Tilastokeskuksen aloitustilastoihin perustuen Suomen suurimmat kunnat asuntorakentamisessa v. 2022. Määrät on arvioitu tammi-lokakuun aloitustilastojen perusteella.

ASUNTOALOITUKSET V. 2022

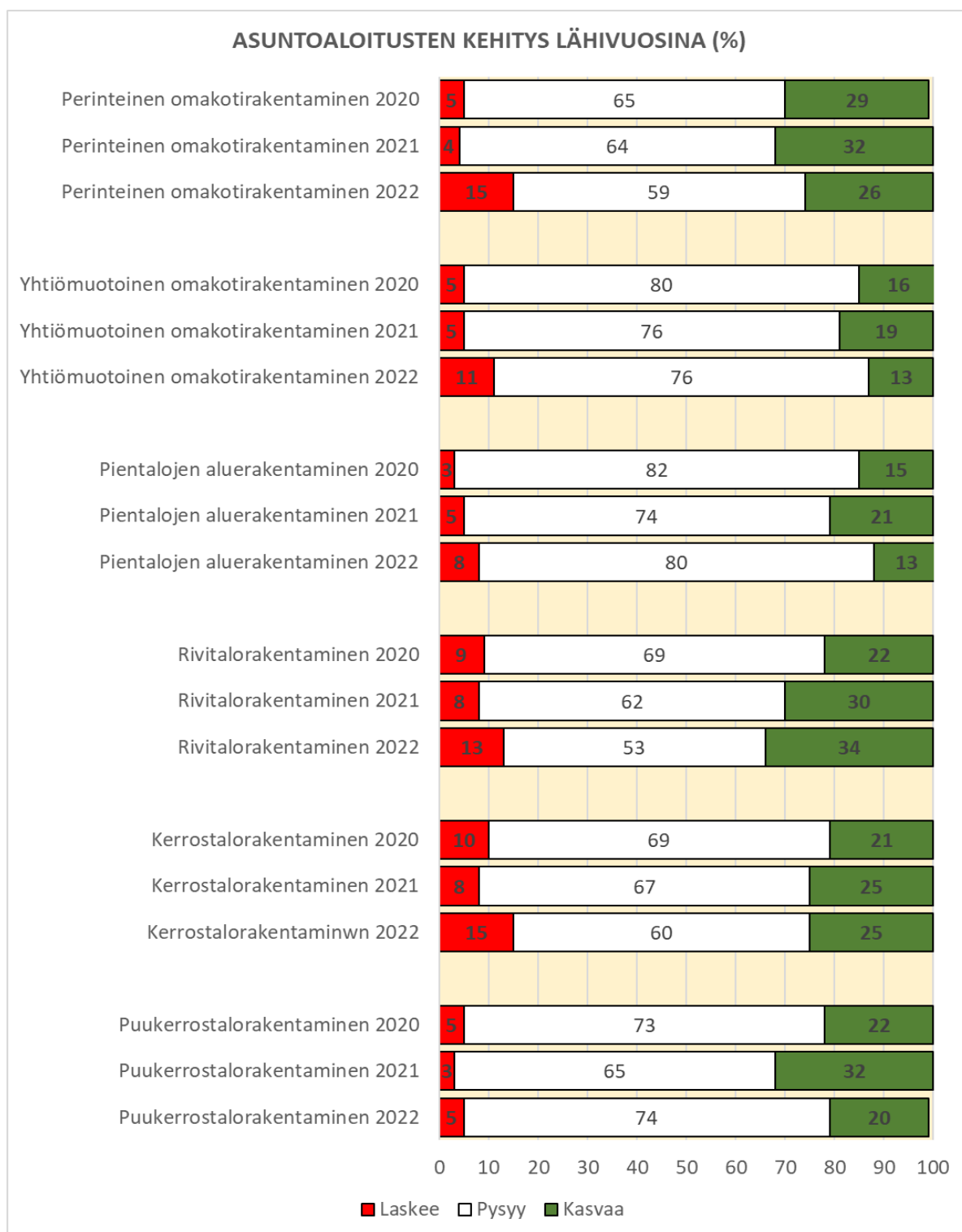
	KPL
Helsinki	6313
Espoo	5490
Turku	3599
Tampere	3450
Vantaa	3021
Oulu	1907
Kuopio	1075
Jyväskylä	868
Tuusula	843
Nokia	819
Rovaniemi	683
Kangasala	670
Nurmijärvi	656
Kirkkonummi	494
Järvenpää	490
Raisio	404
Lappeenranta	393
Joensuu	381
Seinäjoki	354
Kaarina	302
Hyvinkää	289
Pirkkala	281
Porvoo	280
Lempäälä	279
Sipoo	277
Vaasa	275
Naantali	231
Hämeenlinna	225
Lahti	211
Kokkola	193
Kempele	192
Kerava	185
Mikkeli	169
Lieto	168
Ylöjärvi	162
Pori	147
Riihimäki	144
Mustasaari	140
Siilinjärvi	121
Kittilä	118
Vihti	111
Muurame	103
Ylivieska	93
Hanko	88
Kajaani	83
Kontiolahti	75
Loviisa	75

	KPL
Maarianhamina	73
Orimattila	70
Lapua	69
Kouvola	68
Ilmajoki	66
Jomala	65
Laukaa	62
Inari	62
Nivala	61
Mäntsälä	59
Salo	58
Paimio	58
Uusikaupunki	57
Vesilahti	55
Rauma	53
li	53
Pedersöre	51
Orivesi	49
Heinola	48
Muhos	43
Valkeakoski	43
Lohja	42
Inkoo	41
Raahe	40
Luoto	40
Iisalmi	39
Pietarsaari	38
Kotka	38
Liminka	36
Hollola	34
Rusko	34
Närpiö	33
Hamina	33
Masku	32
Parainen	31
Raasepori	31
Sastamala	31
Sotkamo	29
Kauniainen	28
Akaa	27
Siuntio	27
Kuusamo	27
Posio	25
Hämeenkyrö	23
Kauhava	23
Hattula	21
Kalajoki	21

	KPL
Kurikka	21
Pornainen	21
Pyhtää	21
Isokyrö	20
Kruunupyy	19
Tornio	19
Kolari	19
Kemiönsaari	17
Nousiainen	17
Muonio	16
Liperi	16
Loppi	16
Savonlinna	16
Sodankylä	16
Oulainen	15
Maalahti	14
Pälkäne	14
Kristiinankaup.	14
Asikkala	13
Janakkala	12
Kankaanpää	12
Luumäki	12
Aura	11
Reisjärvi	11
Hausjärvi	10
Uusikaarlepyy	10
Lumijoki	10
Haapajärvi	9
Hartola	9
Keminmaa	9
Loimaa	9
Tyrnävä	9
Vöyri	9
Konnevesi	9
Alavus	8
Askola	8
Jämsä	8
Korsnäs	8
Laihia	8
Laitila	8
Ulvila	8
Äänekoski	8
Juuka	7
Utsjoki	7
Muut yht.	379

2.3 Kuntien arviot asuntorakentamisen toteutustapojen kehityksestä lähivuosina

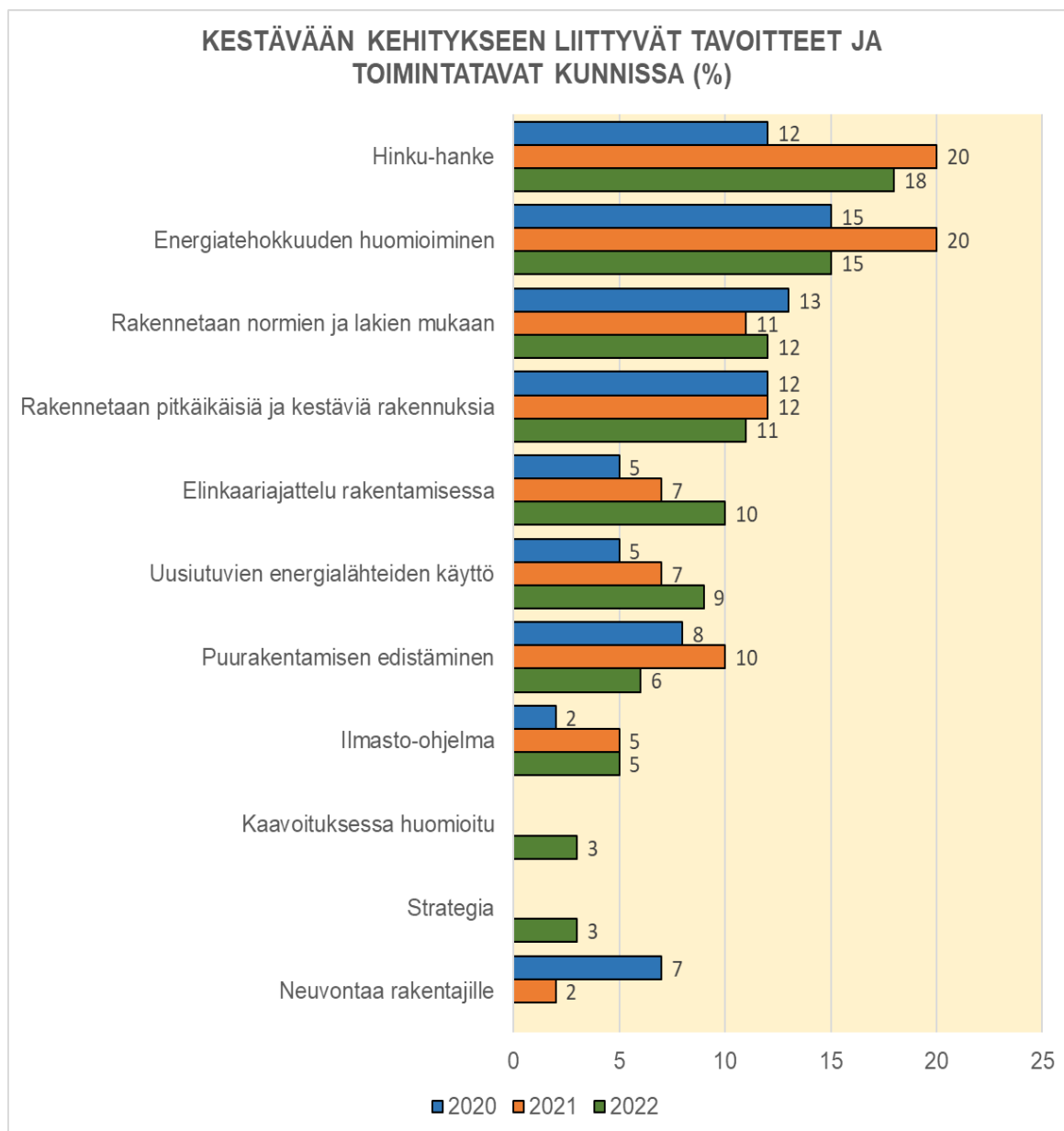
Kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Miten arvioitte asuntoaloitusten kehittyvän lähivuosina kunnassanne seuraavien asuntotyyppien suhteen?” Seuraavassa kolmen viime vuoden arviot.

2.4 Kestävän rakentamisen tavoitteita ja toimintatavat kunnassa

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Mitä kestäväään rakentamiseen liittyviä tavoitteita ja toimitustapoja kuntanne noudattaa suunnittelussa ja rakentamisessa?”

Kestävän rakentamisen huomioiminen on kasvanut edellisvuodesta, v. 2022 jo 67 % kunnista kertoo kestävä kehityksen tavoitteitaan (2021 60 %, 2020 60 %).

Muut (8 %):

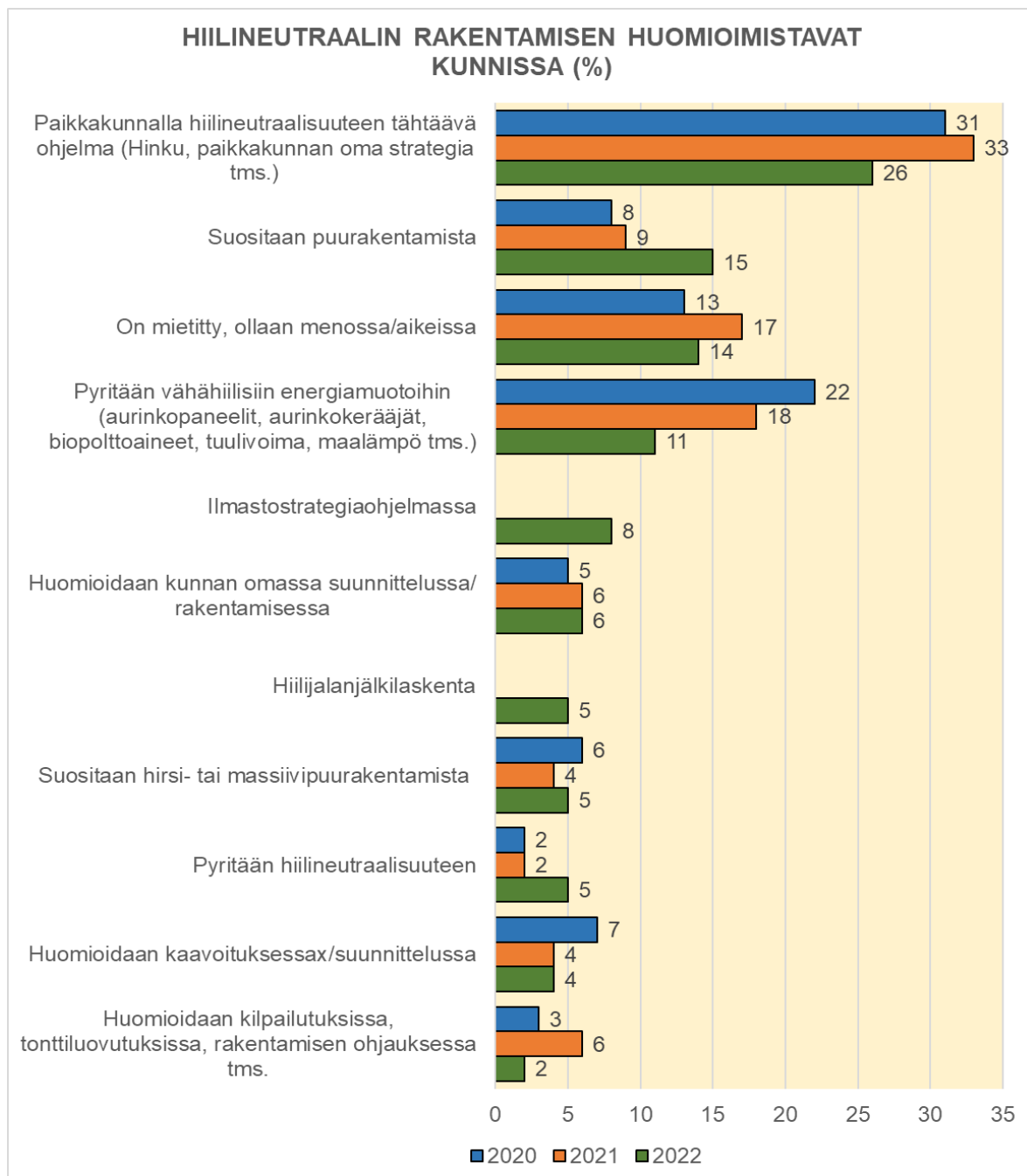
Monikäyttöiset ja muuntuvat tilat, pyritään kiertotalouteen, resurssiviisas-hanke, sähköautojen latauspiste, hiilijalanjäljen huomioiminen, huomiota rakennusten kunnossapitoon, pyritään tiiviiseen rakentamiseen, huomio hulavesiin ja jätteisiin.

- . Esimerkkeinä Hinku-hanke (18 %), energiatohokkuuden huomioiminen (15 %), pyrkimys pitkäikäisiin rakennuksiin (11 %) ja elinkaariajattelu (10 %).

2.5 Miten kunnissa kiinnitetty huomiota hiilineutraaliin rakentamiseen

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Onko kunnassanne kiinnitetty erityistä huomiota hiilineutraaliin rakentamiseen? Jos kyllä, miten?

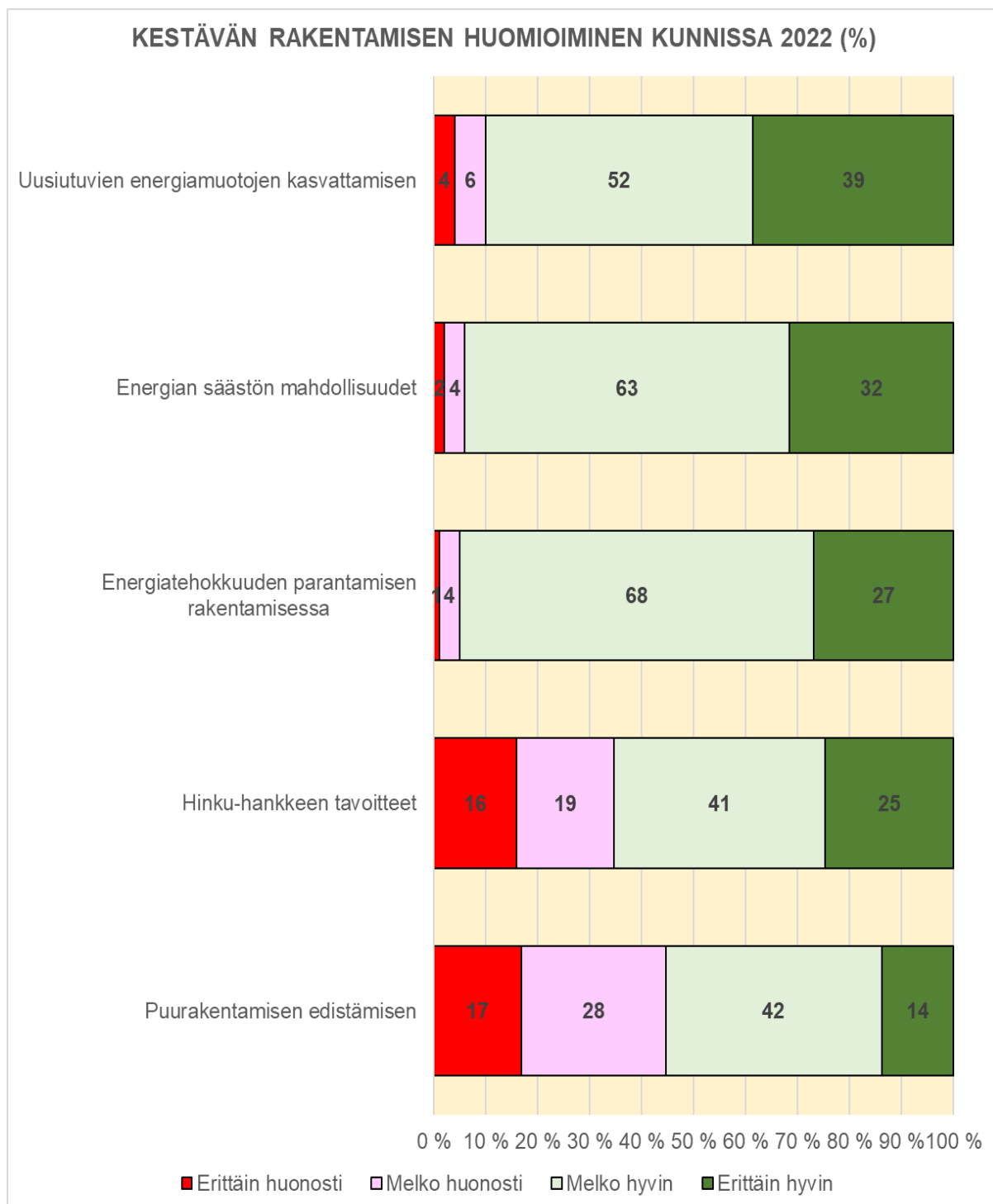
Hiilineutraaliin rakentamiseen v. 2022 oli kiinnittänyt erityistä huomiota 146 kuntaa, eli 54 % kaikista. (v. 2021 54%, v. 2020 56 %)

- Reilu puolet kunnista kiinnittää erityistä huomiota hiilineutraaliin rakentamiseen. Mainituimpana Hinku-hanke (26 %)

2.6 Miten hyvin kunta on huomionnut kestävästä rakentamisesta

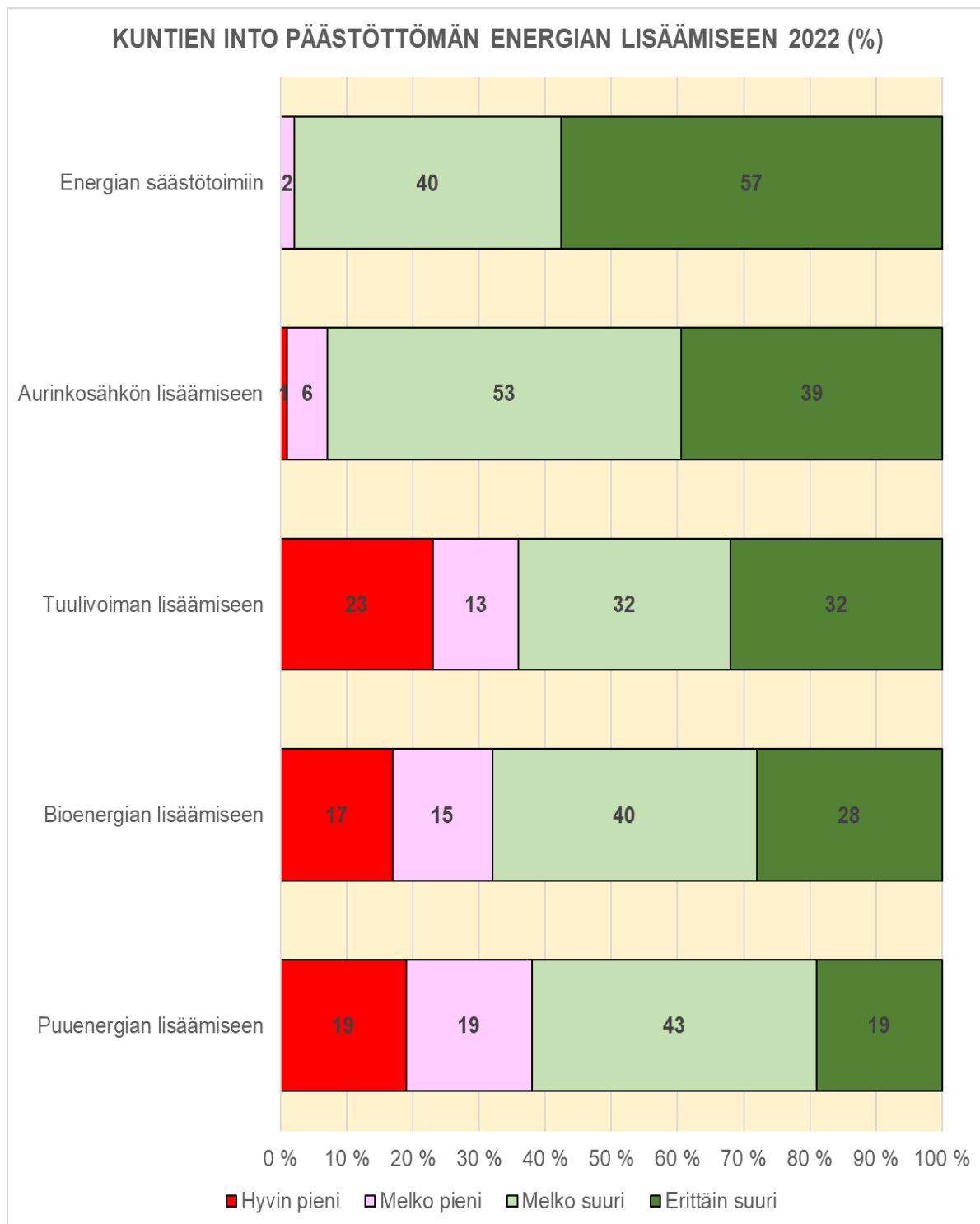
Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin mielipidettä kunnan kestävästä rakentamisesta; ”Miten hyvin kunnan on mielestänne huomionnut...?”

- Kuntien mielestä 3 tärkeintä asiaa kestävässä rakentamisessa ovat uusiutuvien energiamuotojen kasvattaminen, energian säästö ja energiatehokkuuden parantaminen rakentamisessa. Puurakentamista huomioidaan tässä selvästi vähemmän.

2.7 Miten suuri into kunnalla on päästöttömän energian lisäämiseen tai energian säästötoimiin

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin mielipidettä kunnan kestävästä rakentamisesta; ”Miten suuri into kunnallanne on mielestänne...?”

- Lähes kaikki kunnat ovat vähintään melko innokkaita ovat energian säästötoimiin tai aurinkosähkön lisäämiseen. Tuulivoiman, bio- tai puuenergian kohdallakin innokkaita on 60 - 70 %.

3. PIENTALORAKENTAMINEN

3.1 Pientaloaloitusten määrät ja kuntien arvio kehityksestä kuntatyypeittäin ja elinkeinoalueittain

Aloitukset 2020–2022 perustuvat Tilastokeskuksen aloitustilastoihin, 2023 on kuntien asuntorakentamisesta vastaavien arvio kehityksestä.

(- laskua 1-9 %, -- laskua 10-19 %, --- laskua 20 % tai yli, + kasvua 1-9 %, ++ kasvua 10-19 %, +++ kasvua 20 % tai yli)

PIENTALOALOITUSTEN MÄÄRÄT KUNTATYYPEITTÄIN								
27.3.2023	OMAKOTIASUNNOT				RIVITALOASUNNOT			
	2020	2021	2022	KEHITYS- ARVIO 2023	2020	2021	2022A	KEHITYS- ARVIO 2023
	KPL	KPL	KPL		KPL	KPL	KPL	
Kasvukaupungit	2462	2796	2940	-	1198	1531	1368	+
Kasvukaup. ympäristöt	1737	2129	2159	--	961	866	928	-
Muut kaupungit	1595	1871	1465	--	516	714	577	++
Muut kunnat	1036	1299	1136	-	395	311	327	+++
Koko maa	6830	8095	7300	-	3070	3422	3200	+

- V. 2023 kaikissa kuntatyypeissä omakotiasuntojen ennuste on negatiivinen. Rivitaloasunnoissa nähdään erityisesti kasvukeskusympäristöjen ulkopuolella kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Aloitukset 2020 - 2022 perustuvat Tilastokeskuksen aloitustilastoihin, 2023 on kuntien asuntorakentamisesta vastaavien arvio.

(- laskua 1-9 %, -- laskua 10-19 %, --- laskua 20 % tai yli, + kasvua 1-9 %, ++ kasvua 10-19 %, +++ kasvua 20 % tai yli)

PIENTALOALOITUSTEN MÄÄRÄT ELINKEINOALUEITTAIN								
	OMAKOTIASUNNOT				RIVITALOASUNNOT			
27.3.2023	2020	2021	2022	KEHITYS- ARVIO 2023	2020	2021	2022	KEHITYS- ARVIO 2023
ELINKEINOALUE	KPL	KPL	KPL		KPL	KPL	KPL	
HELSINKI, UUSIMAA	2216	2626	2850	-	811	1056	956	+
TURKU, VARSINAIS-SUOMI	687	828	710	-	321	438	377	--
PORI, SATAKUNTA	165	185	134	+	98	108	81	+++
LAHTI, HÄME	321	370	278	+	142	198	150	+
TAMPERE, PIRKANMAA	632	794	786	-	383	277	375	--
KOUVOLA, KYMI	154	188	133	-	32	66	30	--
MIKKELI, ETELÄ-SAVO	69	69	77	0	33	37	9	+++
KUOPIO, POHJOIS- SAVO	266	276	231	-	206	222	161	+
JOENSUU, POHJOIS-KARJALA	198	194	134	--	57	91	81	-
JYVÄSKYLÄ, KESKI-SUOMI	339	434	310	--	69	144	104	+
SEINÄJOKI, ETELÄ-POHJANMAA	270	329	245	-	161	126	143	+
VAASA, POHJANMAA	373	420	362	-	144	108	128	+++
OULU, POHJOIS-POHJANMAA	785	949	744	+	446	394	417	+++
KAJAANI, KAINUU	61	81	35	-	4	0	0	+++
ROVANIEMI, LAPPI	294	352	272	+	163	157	189	+++
KOKO MAA YHTEENSÄ	6830	8095	7300	-	3070	3422	3200	+

Esimerkiksi V. 2022 Uudellamaalla aloitettiin noin 3000 omakotitalon rakentaminen. Uudenmaan kunnat odottavat keskimäärin lievää, 1-9 % laskua omakotialoituksiin 2023.

3.2 Suurimmat kunnat pientalorakentamisessa

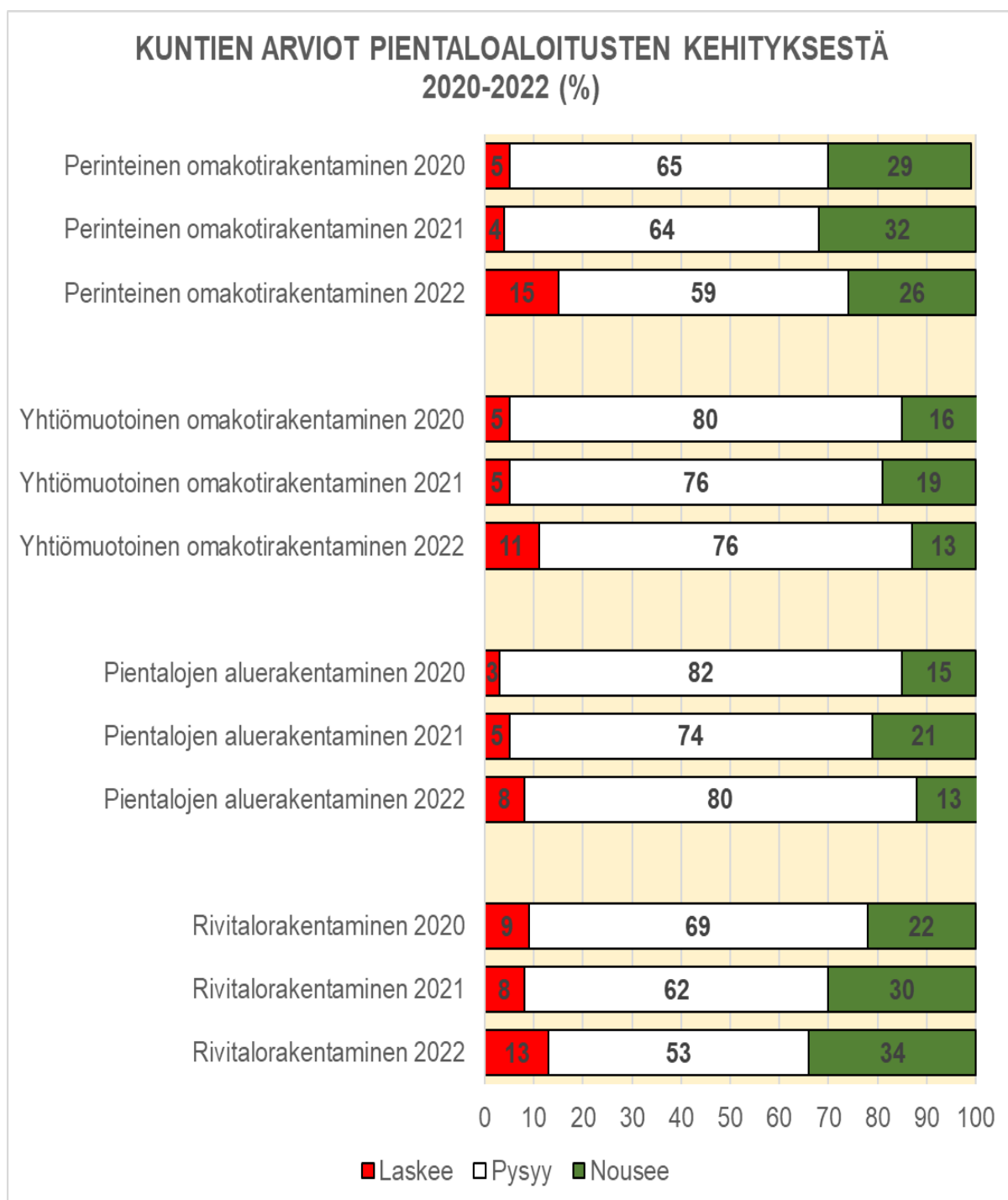
Seuraavassa suurimmat pientalorakentajakunnat v. 2022. Vuoden aloitusmäärät on arvioitu tammi- lokakuun 2022 aloitustilastojen perusteella:

OMAKOTIASUNNOT 2022	
	ASUNTOJA KPL
Espoo	782
Vantaa	575
Oulu	394
Helsinki	323
Nurmijärvi	215
Jyväskylä	201
Tuusula	185
Kirkkonummi	183
Tampere	167
Rovaniemi	159
Kuopio	145
Kangasala	135
Seinäjoki	123
Turku	123
Ylöjärvi	122
Kaarina	111
Lempäälä	104
Järvenpää	92
Porvoo	89
Nokia	85
Lahti	79
Kempele	75
Kokkola	74
Naantali	74
Hyvinkää	69
Raisio	69
Lieto	63
Mustasaari	63
Pori	61
Joensuu	58
Kerava	57
Laukaa	56
Kontiolahti	54
Siilinjärvi	54
Sipoo	53
Vaasa	53
Mäntsälä	48
Paimio	48
Vihti	44
Mikkeli	43
Valkeakoski	43
Muurame	41
Raahe	40
Ilmajoki	39
Pedersöre	39
Salo	39
Inkoo	38
Kouvola	36
Liminka	36
Rauma	36
Muut. yht. 204 kpl	1803

RIVITALOASUNNOT 2022	
	ASUNTOJA KPL
Espoo	270
Oulu	238
Helsinki	221
Tampere	172
Kuopio	147
Vantaa	113
Rovaniemi	107
Seinäjoki	101
Jyväskylä	99
Raisio	99
Järvenpää	93
Nokia	92
Kaarina	82
Tuusula	71
Lieto	70
Pori	60
Kirkkonummi	58
Orimattila	48
Turku	47
Kangasala	45
Mustasaari	45
Lempäälä	42
Ylöjärvi	40
Nurmijärvi	38
Lahti	37
Ylivieska	37
Inari	33
Joensuu	33
Lapua	32
Hyvinkää	27
Ilmajoki	27
Kittilä	27
Naantali	25
Kokkola	22
Posio	22
Kontiolahti	21
Kotka	21
Pirkkala	21
Hämeenlinna	20
Muhos	20
Vesilahti	20
Kempele	18
Rauma	17
Masku	15
Riihimäki	15
Vaasa	15
Vihti	15
Hanko	13
Sipoo	13
Isokyrö	12
muut yht. 31 kpl	226

3.3 Arviot pientalorakentamisen toteutustapojen kehityksestä lähivuosina

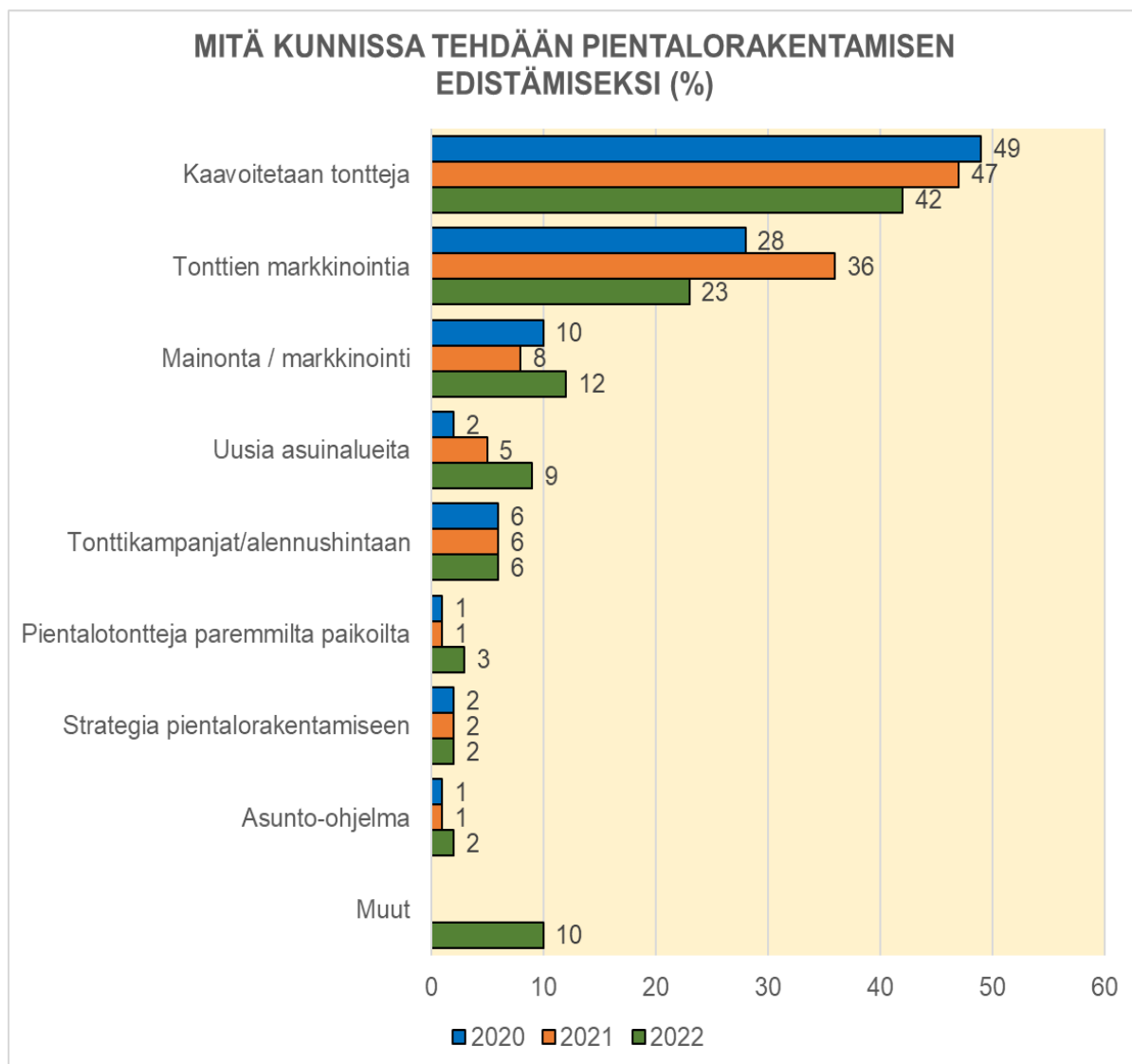
Kuntien asuntorakentamisen asiantuntijoilta kysyttiin; ”Miten arvioitte asuntoaloitusten kehittyvän lähivuosina kunnassanne seuraavien asuntotyyppien suhteen?”

- V. 2022 lopussa osa kunnista oli edellisvuotta pessimistisempiä pientalorakentamisen suhteen, kasvua ennakoidaan kuitenkin edelleen useammin kuin laskua.

3.4 Mitä kunnissa tehdään pientalorakentamisen edistämiseksi

Pientalorakentamisen edistämiseksi jotain v. 2022 oli tehnyt 199 kuntaa, eli n. 73 % (v. 2021 64 %, v. 2020 63 %).

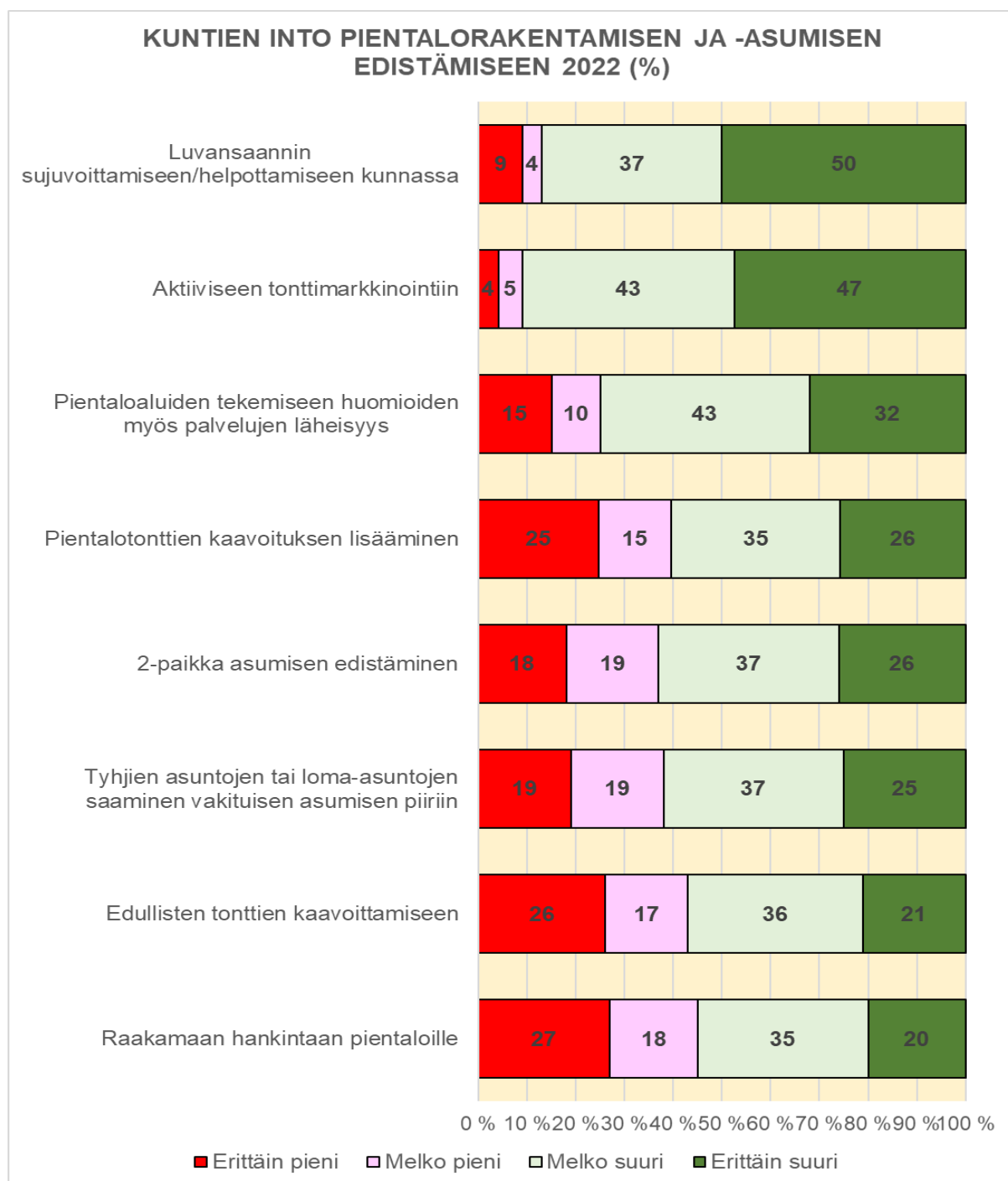
Muut esille tulleet (10 %):

Asuntopäivät, uutta infraa rakennetaan, lisärakentaminen tontille, vesi- ja viemäri liittymät ilmaiseksi, kampanjat, jossa pyritään motivoimaan paikallisia yrittäjiä rakentamaan, harkittu asuntomessuja, tarkoitus rakennuttaa minitaloja, rakentajaillat, yleisötilaisuudet, neuvonta, loma-asunnosta vakituiseksi helposti, luvansaanti helpommaksi.

- 73 % kunnista, kertoo tehneensä jotain v. 2022 pientalorakentamisen edistämiseksi, kasvua tässä on edellisvuoteen verrattuna 9 %. Tonttikaavoitus (42 %), tonttien markkinointi (23 %) tai mainonta (12 %) ovat näistä yleisimpiä.

3.5 Kunnan into pientalorakentamisen ja -asumisen edistämiseen

Kuntien asuntorakentamisen asiantuntijoilta kysyttiin; ”Miten suuri mielestänne kuntien into on...?”

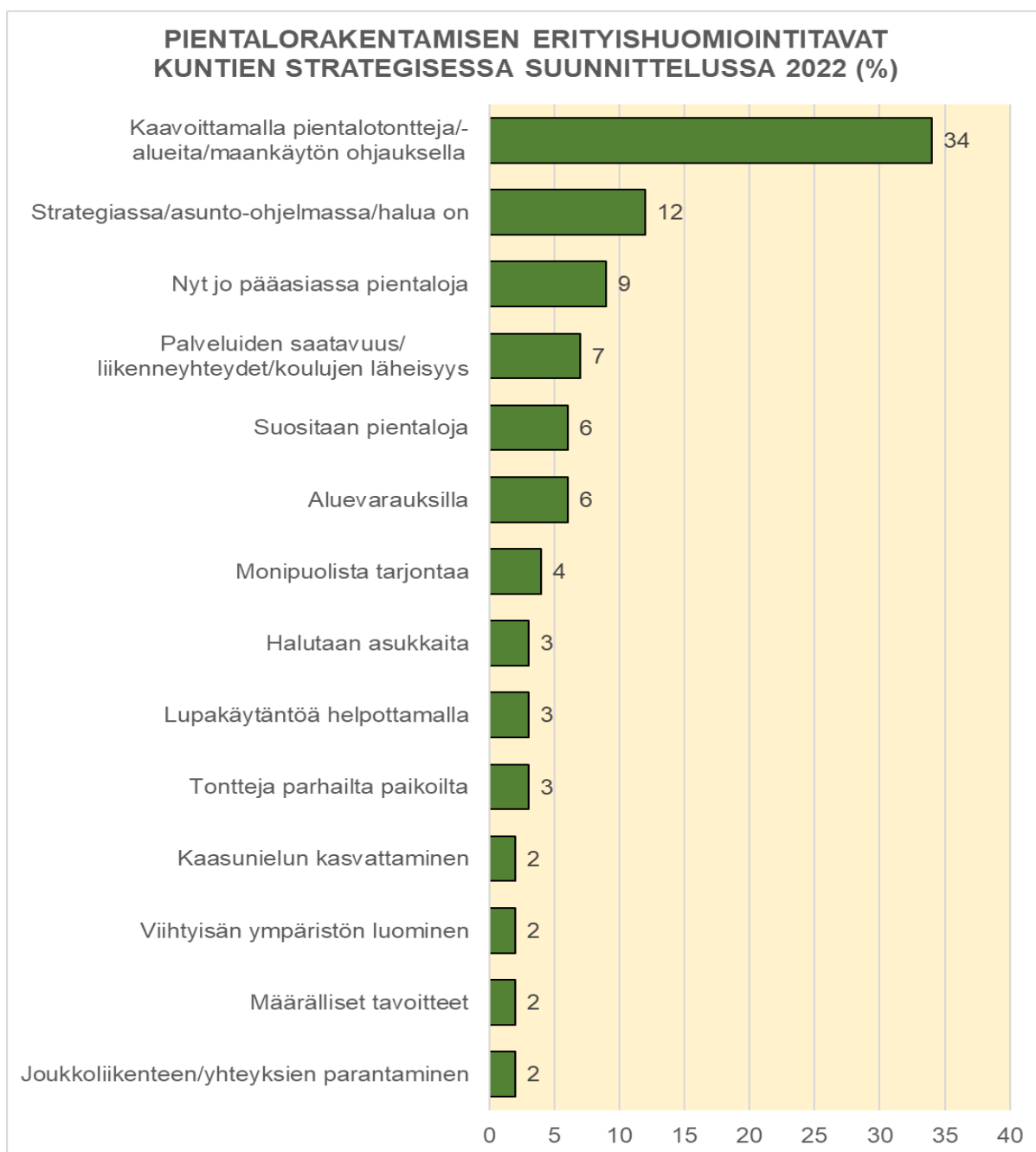
- Pientalojen edistämistavoista noin puolet kunnista suhtautuu erittäin innokkaasti luvansaannin sujuvoittamiseen ja aktiiviseen tonttimarkkinointiin.
- Vajaalla puolella kunnista suhtautuminen on nihkeää esimerkiksi pientalotonttien lisäämiseen kaavoittamalla, kaavoittamalla edullisia tontteja tai raakamaata hankkimalla.

3.6 Pientalorakentamisen huomioiminen kunnan strategiasuunnittelussa

Kuntien asuntorakentamisen asiantuntijoilta kysyttiin: ”Onko kuntanne strategisessa suunnittelussa jollain tavoin erityishuomioitu pientalorakentaminen?”

- 51 % kunnista pientalorakentaminen oli erityishuomioitu v. 2022.
- Kasvukaupungeissa 92 % ja niiden ympäristökunnista 72 % vastasi kysymykseen myöntävästi.

Myöntävästi vastanneilta kysyttiin myös: ”Miten pientalorakentaminen on erityishuomioitu kunnan strategisessa suunnittelussa?”

OMAKOTITONTTILUOVUTUKSET

3.7 Omakotitonttiluovutusten määrät 2020 -2023

Kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Paljonko kunnassanne on omakotitonttiluovutuksia myyntiin tai vuokralle 2022 ja mikä on arvionne vuodesta 2023?”

Seuraavassa luovutukset kuntatyypeittäin:

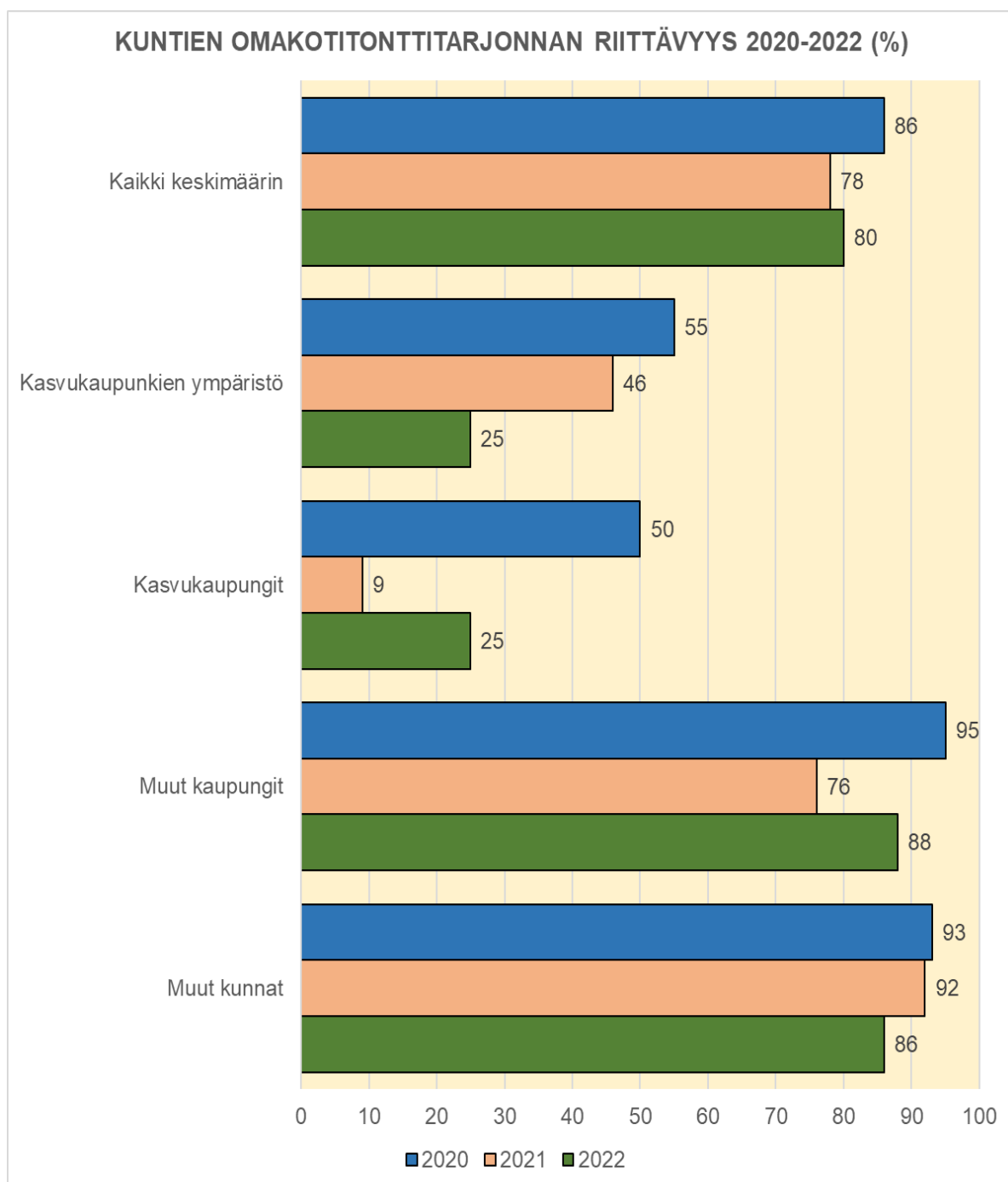
OMAKOTITONTTILUOVUTUKSET					
	KUNTIEN LKM YHTEENSÄ	LUOVUTTI 2020	LUOVUTTI 2021	LUOVUTTI 2022	LUOVUTTAA 2023
	KPL	%	%	%	%
KASVUKAUPUNGIT	12	100	100	91	100
KASVUKESKUSTEN YMPÄRISTÖT	43	81	93	88	88
MUUT KAUPUNGIT	78	86	91	87	83
MUUT KUNNAT	160	76	70	71	81
KOKO MAA	293	80	79	79	83

OMAKOTITONTTILUOVUTUKSET					
	KUNTIEN LKM YHTEENSÄ	MÄÄRÄ YHTEENSÄ 2020	MÄÄRÄ YHTEENSÄ 2021	MÄÄRÄ YHTEENSÄ 2022	MÄÄRÄ YHTEENSÄ 2023
	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL
KASVUKAUPUNGIT	12	610	620	1050	1050
KASVUKESKUSTEN YMPÄRISTÖT	43	630	920	810	810
MUUT KAUPUNGIT	78	1070	950	840	820
MUUT KUNNAT	160	970	900	690	650
KOKO MAA	293	3280	3390	3390	3330

- Kuntien tonttiluovutusten taso on viime vuosina pysynyt samoissa lukemissa: noin 80 % kunnista luovuttaa yhteensä 3300 – 3400 tonttia omakotirakentamiseen.

3.8 Arviot kuntien tonttitarjonnan riittävydestä kuntatyypeittäin

Kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Onko kuntanne omakotitonttien tarjonta ollut riittävää nykyiseen kysyntään?”

- Omakotitonttien tarjonta on kuntien mielestä edellisvuotta parempi. Tontteja on kuitenkin edelleen niukimmin kasvukaupungeissa, joista vain neljännes pitää tarjontaansa riittävänä.

Kasvukaupunkeja tässä ovat Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Lahti, Kuopio, Jyväskylä, Hyvinkää ja Riihimäki.

3.9 Suurimmat kunnat omakotitalotonttiluovutuksissa

Seuraavassa suurimmat kunnat omakotitalotonttiluovutuksissa v. 2022 sekä arvio vuodesta 2023. Rinnalla myös kuntien arviot luovutusmäärän riittävyydestä

Kunta	Omakotitontti- luovutuksia 2022	Omakoti- tontti- luovutuksia 2023 arvio	Onko määrä riittävä kunnan mie- lestä
Vantaa	500	550	EI
Oulu	130	140	KYLLÄ
Porvoo	90	90	EI
Tampere	82	80	EI
Kaarina	80	50	KYLLÄ
Jyväskylä	70	70	EI
Nurmijärvi	70	40	KYLLÄ
Nokia	65	65	KYLLÄ
Rovaniemi	63	85	EI
Joensuu	60	35	KYLLÄ
Espoo	50	50	EI
Kerava	50	50	EI
Turku	50	50	EI
Hyvinkää	50	35	KYLLÄ
Lahti	45	35	EI
Kempele	40	40	EI
Kokkola	40	50	EI
Kuopio	40	30	EI
Ylöjärvi	40	40	EI
Kontiolahti	40	20	KYLLÄ
Lapua	40	20	KYLLÄ
Mustasaari	40	40	KYLLÄ
Rauma	40	40	KYLLÄ
Tuusula	40	40	KYLLÄ
Lieto	35	20	KYLLÄ
Raisio	32	30	EI
Paimio	30	30	EI
Kouvola	30	25	KYLLÄ
Siilinjärvi	30	40	KYLLÄ
Valkeakoski	30	30	KYLLÄ
Masku	25	20	EI
Vesilahti	25	20	EI
Hattula	25	25	KYLLÄ
Hollola	25	25	KYLLÄ
Laukaa	25	25	KYLLÄ
Liminka	25	40	KYLLÄ
Loppi	25	20	KYLLÄ
Naantali	25	25	KYLLÄ
Hämeenlinna	21	25	KYLLÄ
Riihimäki	21	20	KYLLÄ
Kangasala	20	18	EI
Lohja	20	20	EI
Mäntsälä	20	20	EI
Akaa	20	10	KYLLÄ
Hanko	20	20	KYLLÄ
Iitti	20	20	KYLLÄ
Ilmajoki	20	0	KYLLÄ
Inari	20	20	KYLLÄ
Kalajoki	20	15	KYLLÄ
Lappeenranta	20	20	KYLLÄ
Muurame	20	20	KYLLÄ
Pirkkala	20	20	KYLLÄ
Salo	20	20	KYLLÄ
Tyrnävä	20	20	KYLLÄ
Helsinki	16	45	EI
Raahe	16	16	KYLLÄ
Muut (167 kpl)	847	962	

3.10 Kunnan into pientalotonttitarjontaan

Kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Miten suuri mielestänne kuntanne into on ...?”

- Suurinta kuntien into on aktiiviseen tonttimarkkinointiin.
- Vajaa puolet kunnista ei ole innostunut pientalotonttien tarjonnan lisäämiseen esimerkiksi kaavoittamalla tai hankkimalla raakamaata.

ALUERAKENTAMINEN

3.11 Pientalojen aluerakentamiskohteiden- ja asuntojen määrät kuntatyypeittäin

Kuntien asuntorakentamisen vastaavilta kysyttiin: ”Paljonko kunnassanne oli kuluneena vuonna pientalojen aluerakennuskohteita?”

PIENTALOJEN ALUERAKENTAMISKOHTEET			
	KAIKKIEN KUNTIEN LKM	ALUERAKENTAMIS- KUNTIA	ALUERAKENTAMIS- KOHTEITA
	2022	2022	2022
	KPL	KPL	KPL
KASVUKAUPUNGIT	12	6	17
KASVUKAUPUNKIEN YMPÄRISTÖT	43	15	20
MUUT KAUPUNGIT	78	12	15
MUUT KUNNAT	160	16	14
KOKO MAA	293	49	66

Pientalojen aluerakentamiskohteita v. 2022 oli 49 kunnassa (17 % kaikista kunnista) käsittäen yhteensä 66 aluerakentamiskohdetta.

3.12 Suurimmat kunnat pientalojen aluerakentamisessa

Kunta	Kunnassa 2022 pientalojen aluerakennuskohteita kpl
Espoo	6
Kuopio	4
Turku	3
Tuusula	3
Kangasala	2
Nousiainen	2
Rovaniemi	2
Sastamala	2
Tampere	2
Akaa	1
Haapajärvi	1
Hattula	1
Inkoo	1
Juva	1
Järvenpää	1
Kajaani	1
Kerava	1
Kokkola	1
Korsnäs	1
Kärsämäki	1
Lumijoki	1
Muhos	1
Nivala	1
Nokia	1
Orimattila	1
Orivesi	1
Padasjoki	1
Paltamo	1
Pelkosenniemi	1
Pietarsaari	1
Pirkkala	1
Pudasjärvi	1
Pyhäntä	1
Raisio	1
Rauma	1
Riihimäki	1
Rusko	1
Savukoski	1
Siilinjärvi	1
Simo	1
Siuntio	1
Sodankylä	1
Suonenjoki	1
Toivakka	1
Tornio	1
Tyrnävä	1
Vaasa	1
Valkeakoski	1
Vantaa	1
Yhteensä	66

4. PUURAKENTAMINEN

4.1 Puurakentaminen Suomessa tilastojen valossa

Uudisrakentamisen aloitukset, puurunkoisten aloitukset ja puurunkoisten osuudet näyttävät rakennustilastojen perusteella seuraavalta:

RAKENNUSALOITUKSET, PUURUNKOISTEN MÄÄRÄ JA OSUUDET								
27.3.2023	KAIKKI ALOITUKSET		PUURUNKO		PUURUNKOISTEN OSUUS			
	1000 KPL	Milj krs-m2	1000 KPL	Milj krs-m2	%/kpl		%/krs-m2	
	2022	2022	2022	2022	2021	2022	2021	2022
Kaikki rakennukset yhteensä	33,6	7,3	27,9	2,7	83	83	36	38
Pientalot	8,6	1,4	7,7	1,2	91	90	88	87
Kerrostalot	0,9	2,0	0,1	0,1	9	16	4	6
Vapaa-ajan asuinrakennukset	3,9	0,2	3,6	0,2	94	93	95	95
Liikerakennukset	0,4	0,2	0,3	0,1	52	60	14	41
Toimistorakennukset	0,1	0,2	0,0	0,0	37	37	7	19
Liikenne- ja kulj. alan rakennukset	0,4	0,3	0,2	0,0	50	50	9	8
Hoitorakennukset	0,1	0,2	0,0	0,0	54	53	20	19
Kokoontumisrakennukset	0,2	0,2	0,1	0,0	51	59	22	24
Opetusrakennukset	0,2	0,5	0,1	0,1	52	53	28	26
Teollisuus- ja varastorakennukset	2,4	1,2	0,7	0,2	31	31	23	20
Maatalousrak. ja eläinsuojat	1,1	0,4	0,6	0,1	54	53	33	32
Muut rakennukset	15,2	0,5	14,4	0,5	94	94	86	88

Puurunkoisten osuus uudisrakentamisessa v. 2022 oli rakennusten lukumäärästä 83 %:ssa, rakennusten kerrosneliöistä laskettuna 38 %. V. 2022 puun osuus kerrosneliömetreistä kasvoi 36 %:sta 38 %:iin.

4.2 Puurakentaminen kuntien palvelu- ja liikerakentamisessa

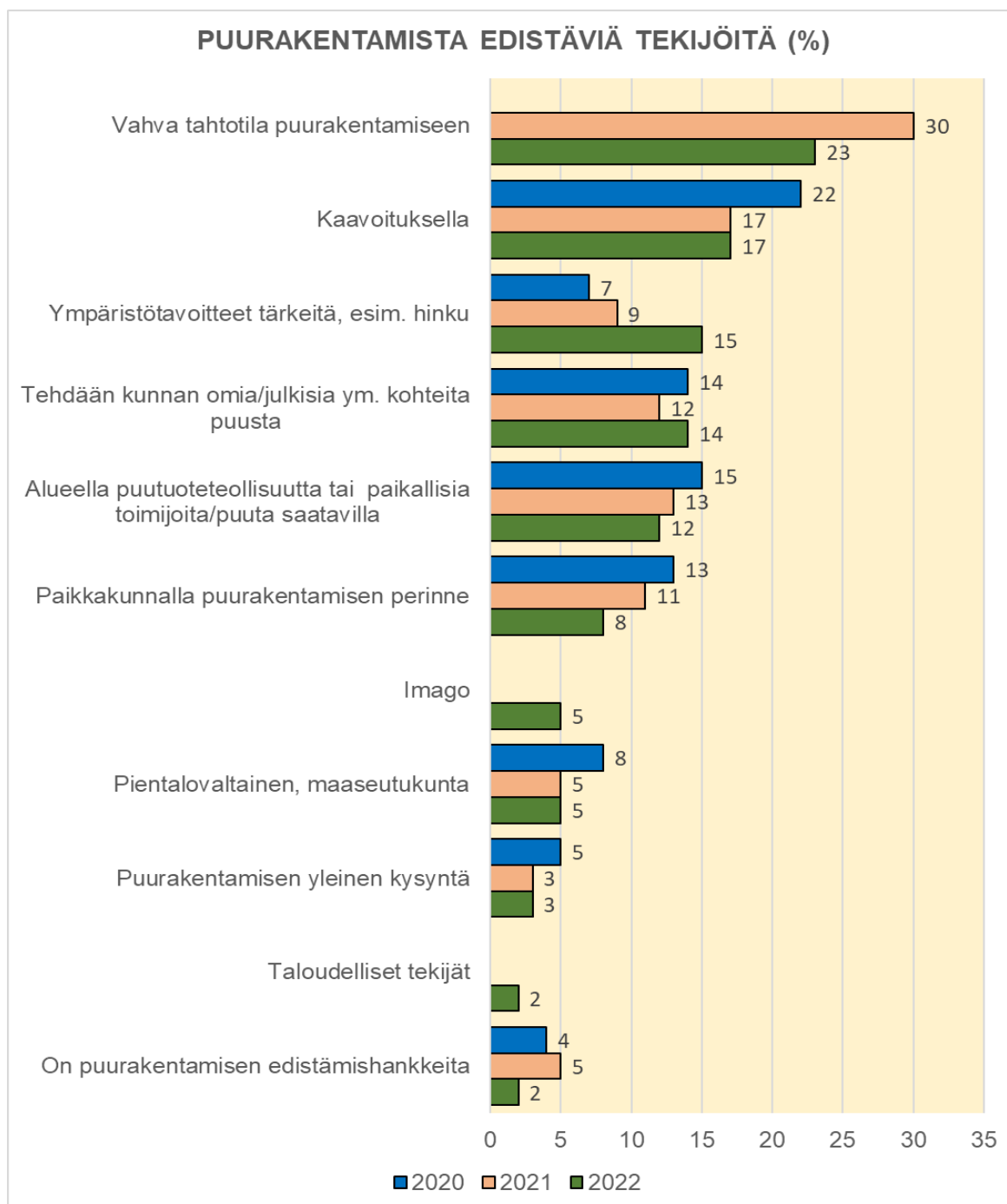
Kuntien palvelurakentamisesta vastaavilta kysyttiin; ”Kuinka monta seuraavan tyyppistä liike- tai palvelurakennusaloitusta kunnassanne tuli v. 2022? Entä montako arvioitte tulevan ensi vuonna 2023?”. ”Montako % näistä 2022 – 23 rakennettavista arvioitte olevan puurakennuksia (noin periaatteella %/kpl)?”

PALVELU- JA LIIKERAKENNUKSET SEKÄ PUUN OSUUS						
	TILASTOTIETO			KUNNILLA TIEDOSSA		
27.3.2023	2020	2021	2022	2022	2023	Puuraken- nuksia noin
	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	%
PÄIVÄKODIT	74	61	95	47	49	26
TERV.KESK. SAIRAALAT, VAMMAISTEN JA LASTEN HOITOKODIT YM.	104	33	29	13	17	29
ERITYISESTI VANHUSPALVELURAKENNUKSIA*				8	10	10
KOULU JA MUUT OPETUSRAKENNUKSET	210	169	148	48	58	19
URHEILU- TAI KOKOONTUMISRAKENNUKSIA	134	252	184	22	20	12
PALVELURAKENNUKSET YHTEENSÄ	522	532	456	138	154	21
TOIMISTORAKENNUKSIA	130	110	133	20	16	13
MYYMÄLÄRAKENNUKSIA	215	210	188	27	29	3
MAJOITUS- JA RAVITSEMISRAKENNUKSIA	357	187	230	142	29	14
LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUKSET YHT.	702	507	551	189	74	9

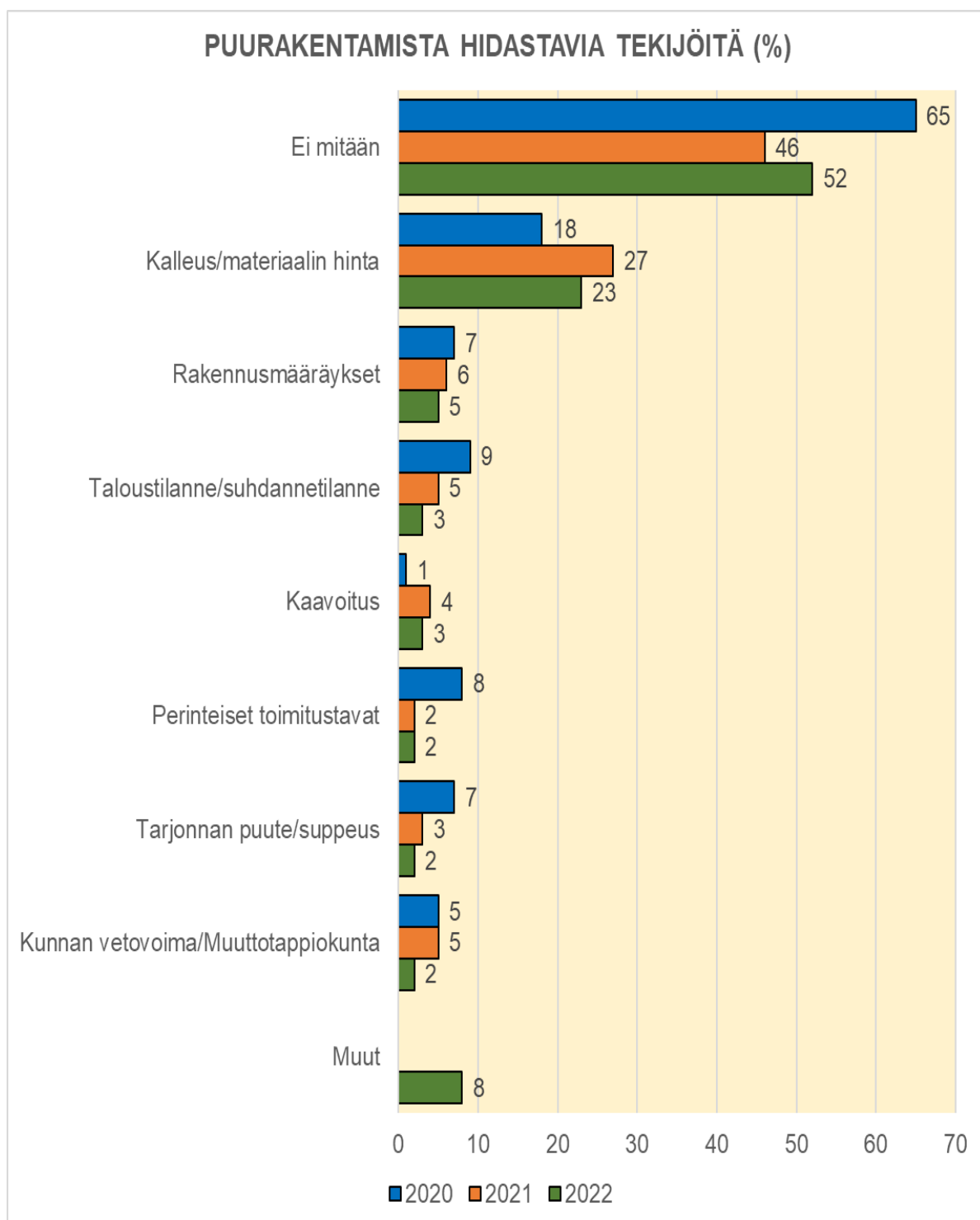
*Rakentamistilastoissa vanhuspalvelurakennukset sisältyvät muihin hoitoalan rakennuksiin

4.3 Puurakentamista edistäviä tai hidastavia tekijöitä kunnissa

Puurakentamista edistäviä tekijöitä kertoi 2022 131 kuntaa, eli n. 48 % (v. 2021 78 %, v. 2020 81 %)

- Mainituimpia puurakentamista edistäviä asioita ovat vahva tahtotila, kaavoitus, kunnan omat kohteet sekä paikalliset puuyritykset ja perinne. Erityisesti ympäristöasiat ovat tässä kasvaneet.

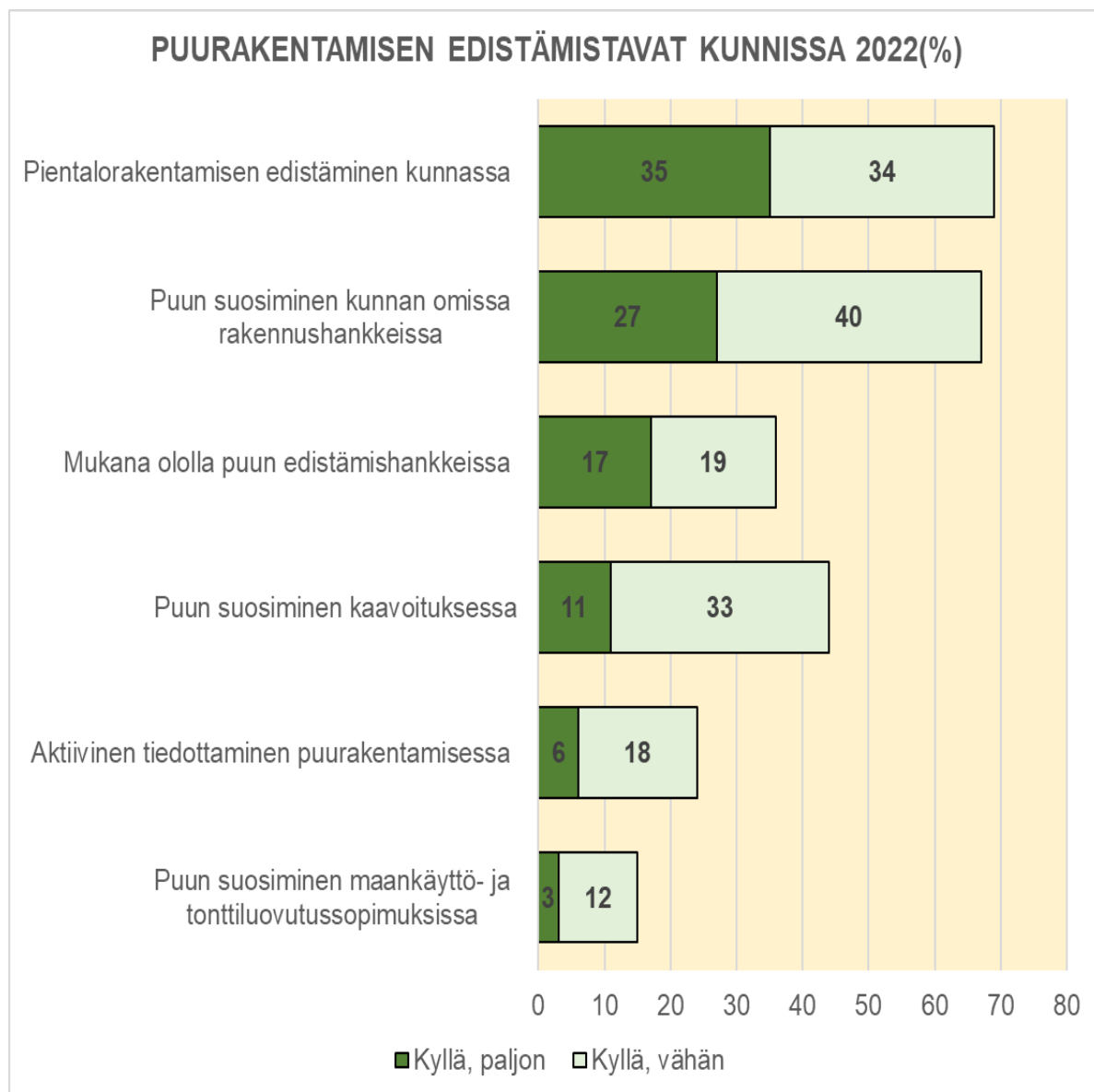
Muut (8 %):

Tonttien puute, osaamisen puute, ennakkoluulot, kulttuurin puute alueella, periaatteet, rantatontit puuttuu, uusi asia rakentajille, urakoitsijoiden tapoja vaikea muuttaa.

- V.2022 vastanneesta kunnasta 52 % ei nähnyt puurakentamista hidastavia tekijöitä kunnassaan. Materiaalin kalleus oli suurin yksittäinen hidaste puurakentamiselle (23 %).

4.4 Mitä huomiota kiinnitetty puurakentamisen edistämiseen yleensä

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Onko kunnassanne käytännössä edistetty puurakentamista seuraavilla tavoilla?” Vastausvaihtoehtoina olivat ”ei”, ”Kyllä vähän” ja ”kyllä paljon”

- Yleisimmät puurakentamisen edistämistavat ovat kunnissa ovat pientalorakentamisen edistäminen (35 % käyttää paljon) ja puun suosiminen kunnan omilla rakennushankkeissa (27 % käyttää paljon).

4.5 Puurakentamisen kansallisten tavoitteiden huomioiminen julkisessa rakentamisessa ja tavoitteiden hyöty kunnissa

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin: ” Onko kunnassa huomioitu julkisessa rakentamisessa kansallisen puurakentamisen tavoitteet?” sekä ”Onko tavoitteilla ollut vaikutusta tai onko niistä ollut hyötyä esim. perusteluissa? ”.

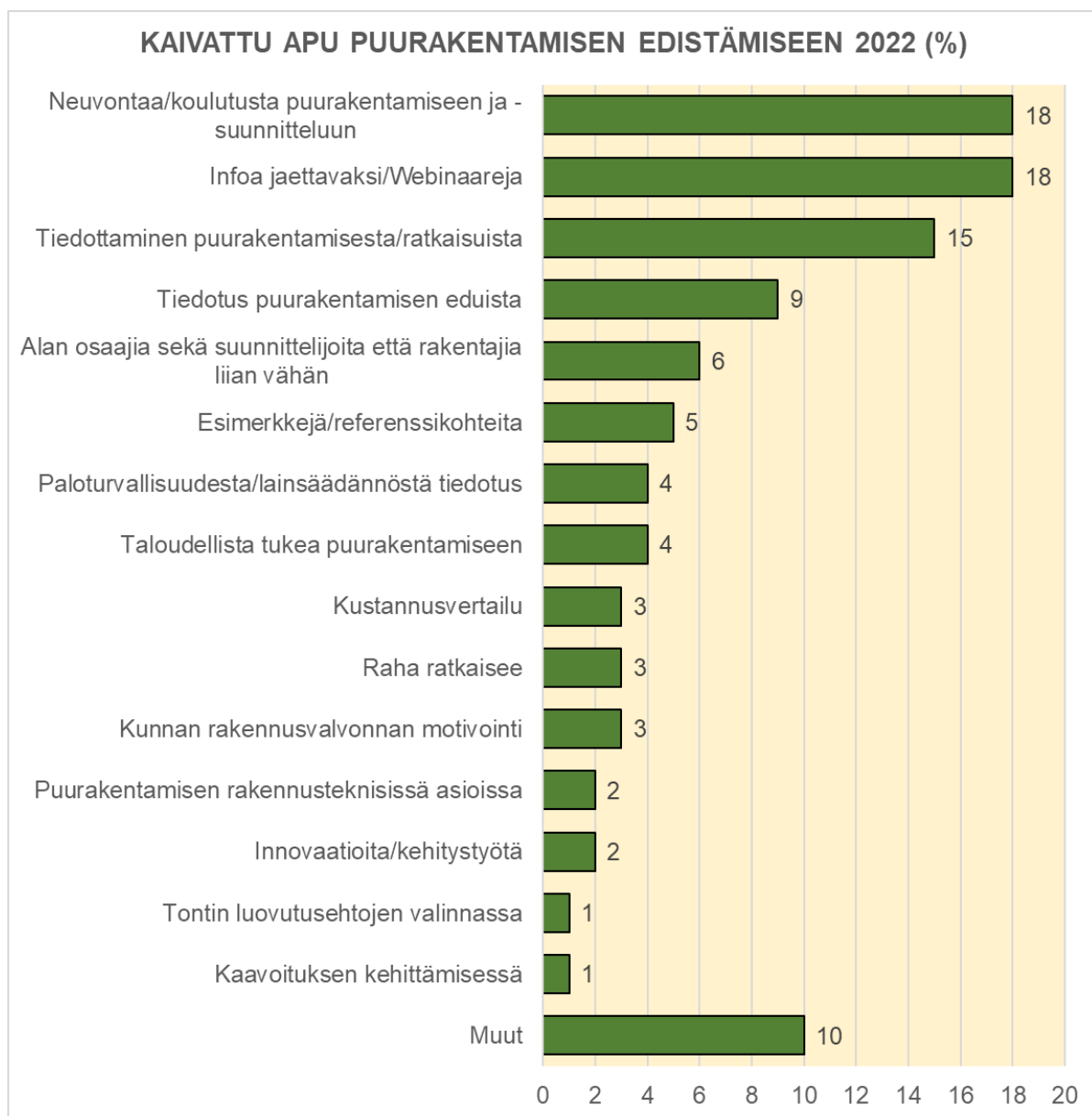
KANSALLISTEN PUURAKENTAMISEN TAVOITTEIDEN HUOMIOIMINEN KUNNISSA		
	2021	2022
Vastaajamäärä	243	247
	%	%
Kyllä huomioitu	35	41
On ollut hyötyä	20	23

- Kansallisten puurakentamisen tavoitteiden huomioiminen on on kunnissa jokin verran lisääntynyt, v. 2022 kunnista 41 % oli ne huomioinut, 23 % koki niistä olleen hyötyä.
- Parhaiten tavoitteet oli huomioitu kasvukaupungeissa, joissa 91 % oli huomioinut ja 55 % kokenut niistä olleen myös hyötyä.

4.6 Millaista apua kunta kaipaa puurakentamisen edistämiseksi

Kuntavastaavilta kysyttiin: ”Millaista apua kuntanne kaipaa puurakentamisen edistämiseksi?”

Apua kaipasi 128 kuntaa eli noin 45 % kaikista kunnista.

Kohdassa muut (10 %):

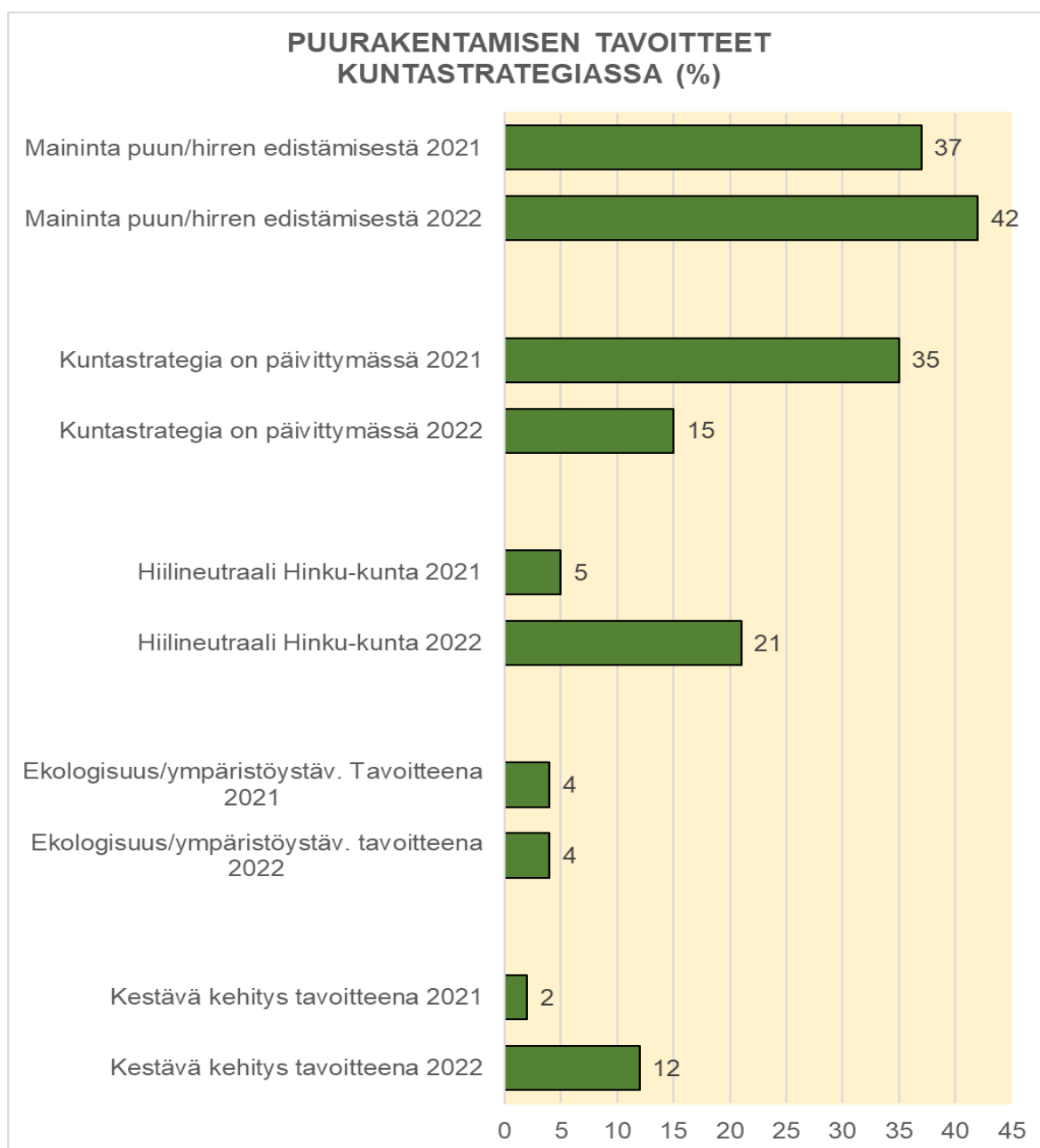
Mielletään kalliiksi, puurakentamisen tuotteistaminen, Grynderien toimintatapojen muutos, asiantuntija-apua, puun mahdollisuuksista, puun kilpailukyvyistä, päättäjien ajatusmallin muuttamisesta, ollaan seudullisissa hankkeissa, verkostoitumista, vinkkejä, yleistä asennemuutosta, tutkimuksia, teollisen rakentamisen, vuokra-asuntojen ja pientalorakentamisen yhteistyötä.

- Lähes puolet kunnista kaipaa apua puurakentamisen edistämiseksi
- Eniten kunnat kaipaavat tietoa - esimerkiksi suunnittelusta, toteutuksesta ja puurakentamisen eduista.

4.7 Puurakentamisen tavoitteiden sisällyttäminen kuntastrategiaan

Kuntavastaavilta kysyttiin: ”Onko puurakentamisen tavoitteet sisällytetty kuntanne kuntastrategiaan?” Ja ”jos on, niin millä tavoin?”

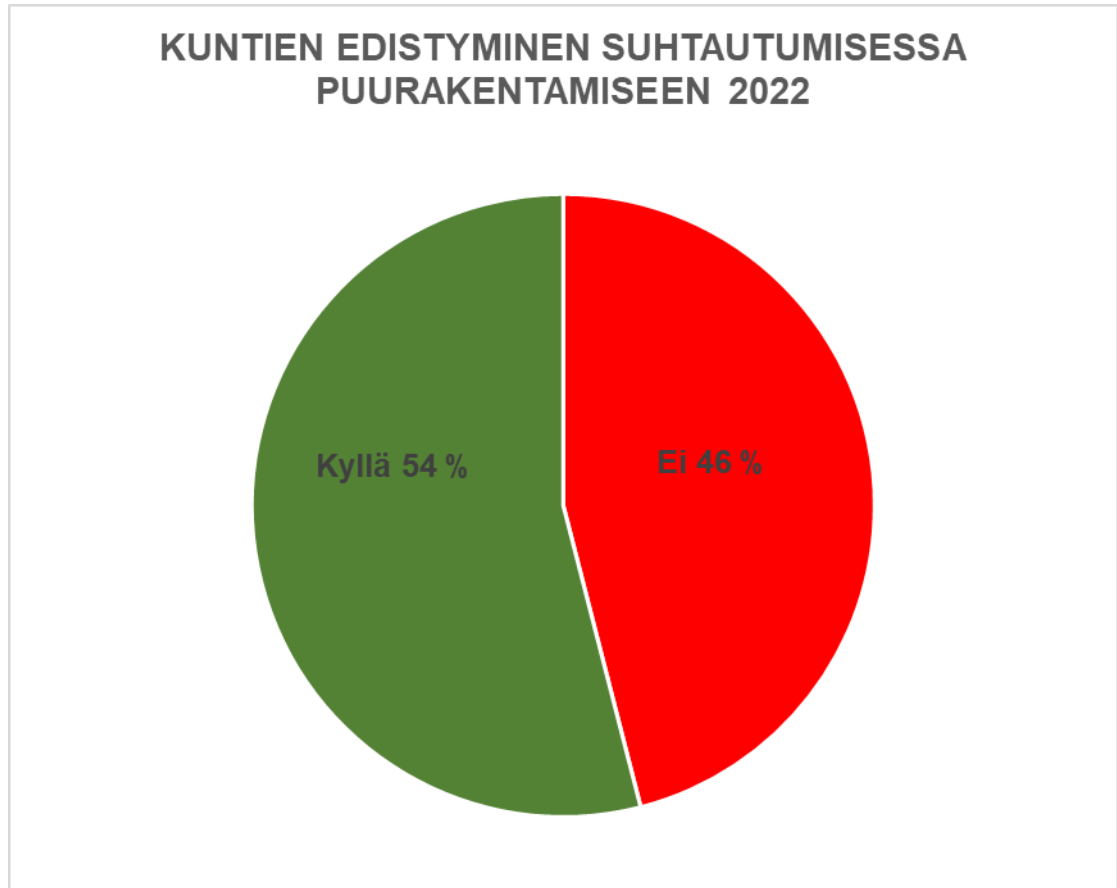
V.2022 puurakentamisen tavoitteet strategiaansa oli kirjannut 31 % kunnista (v. 2021 42 %). Yleisimmin kirjaus v. 2022 oli kasvukaupungeissa (67 %).

- Yleisin kuntastrategiaan tehty kirjaus v. 2022 oli ”maininta puun/hirren edistämisestä”. Kun otetaan huomioon puurakentamisen tavoitteet kirjanneiden kuntien määrä, on tämä on kirjauttu 13 % kunnista ($31\% \times 42\% = 13\%$)

4.8 Kunnan edistyminen v. 2022 suhtautumisessa puurakentamiseen

Kuntavastaavilta kysyttiin: ”Onko kuntanne suhtautuminen mielestänne edistynyt v. 2022 aikana?”

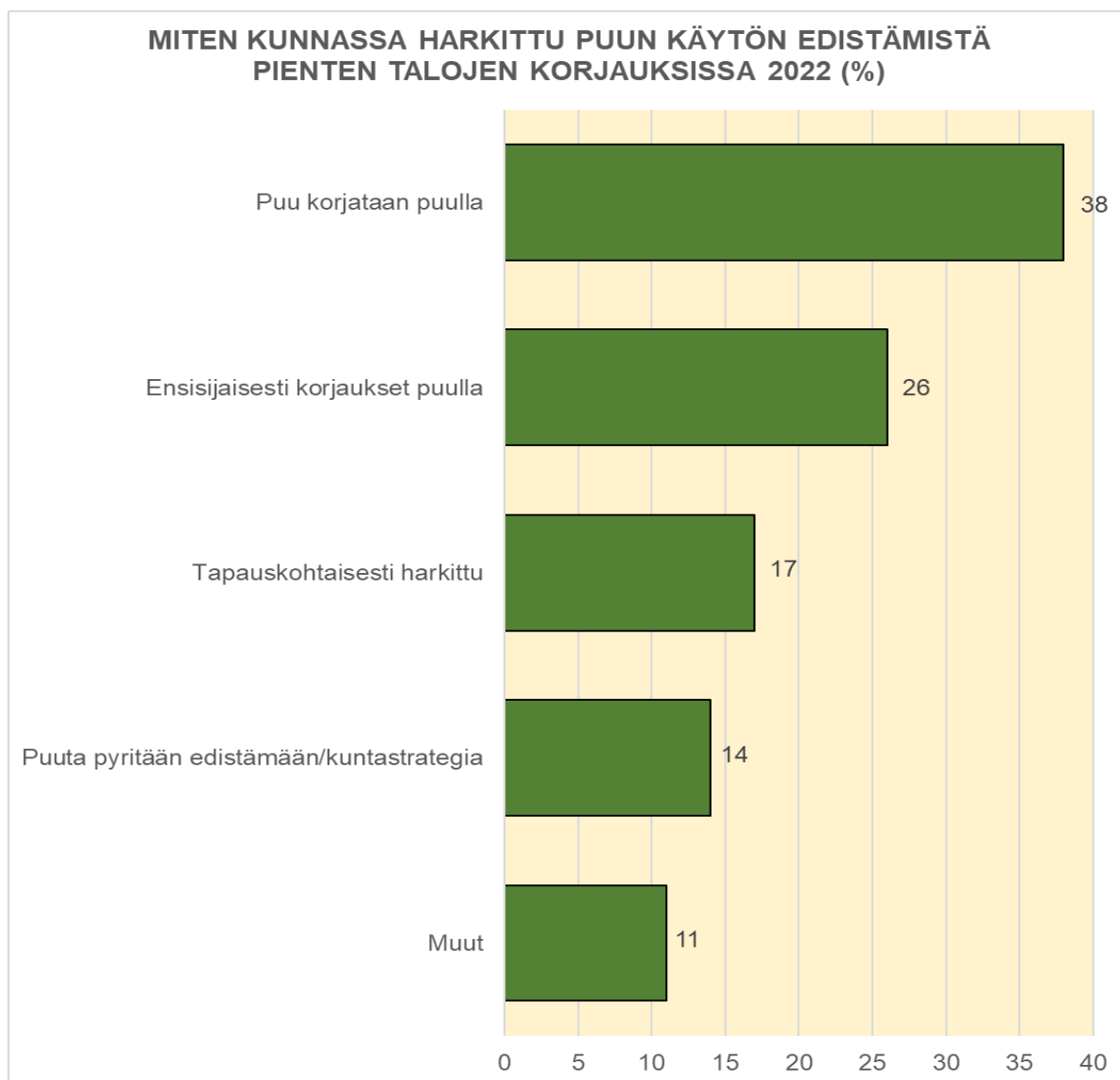

- Reilu puolet kunnista arvioi edistyneensä suhtautumisessa puurakentamiseen. Tässä ei ollut merkittävää eroa eri kuntatyyppien välillä.

4.9 Onko kunnassa harkittu puun käytön edistämistä korjaushankkeissa

Kuntavastaavilta kysyttiin: ”Onko kunnassanne harkittu puun käytön edistämistä pienten tai isojen talojen korjaushankkeissa?” sekä ”Miten?”

Kunnista 13 % oli harkinnut puun käytön edistämistä pienten talojen korjauksissa.

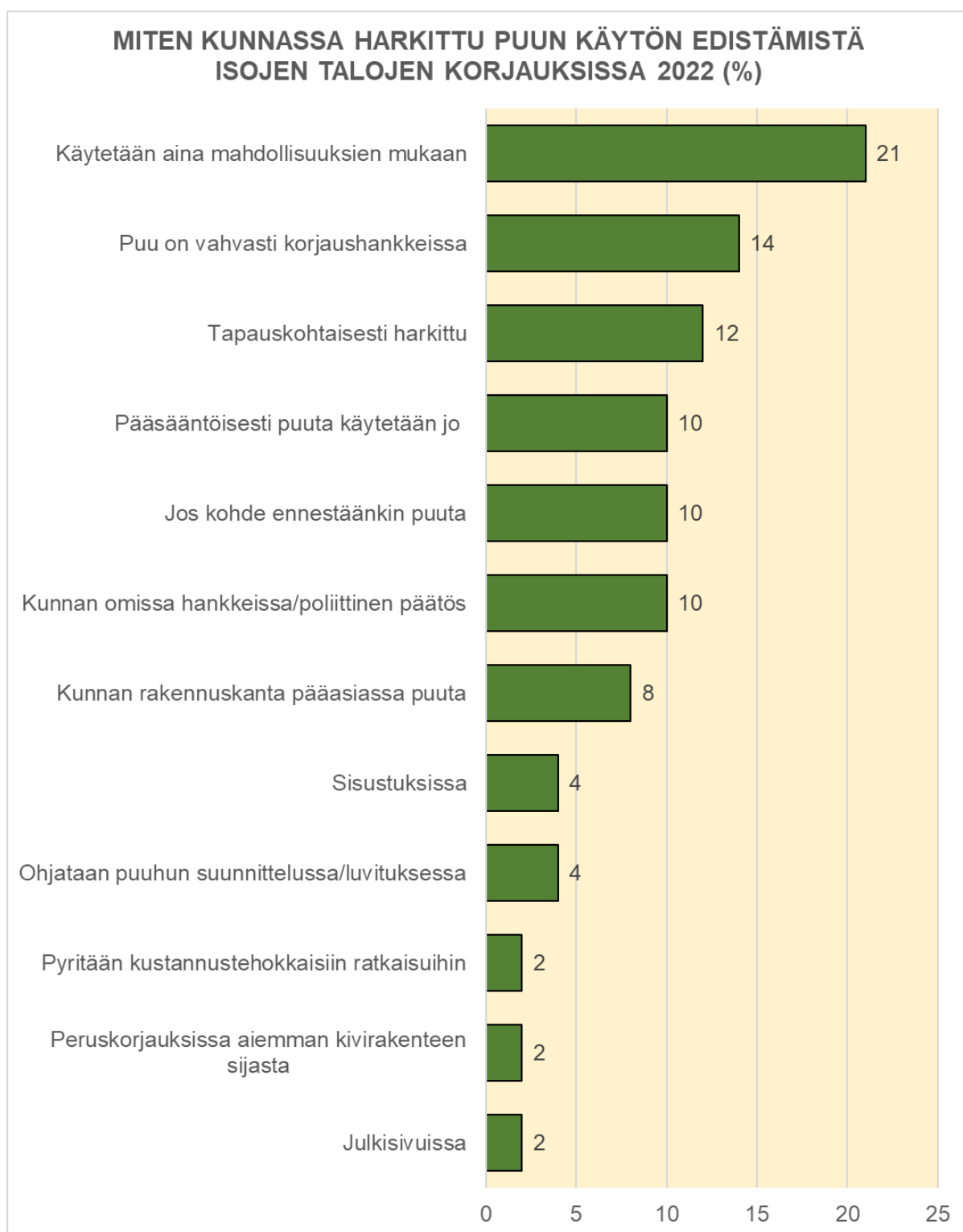

Muita tekijöitä (11 %):

Rakennusvalvonnassa opas tekeillä, lupamenettelyssä ohjaus puuhun, julkisivukorjaukset puusta, opastettu

- Kuntien puun käytön edistäminen pienten talojen korjauksissa on melko vähäistä, sillä vain 13 % on tätä harkinnut.

Kunnista 17 % oli harkinnut puun käytön edistämistä isojen talojen korjauksissa.

- Isojen talojen kohdalla puun käytön edistämistä on harkinnut 17 % kunnista, joka on selvästi vähemmän kuin mitä puun käytön edistämiseen tehdään uudisrakentamisessa.

PUUKERROSTALOT

4.10 Puukerrostalojen määrä ja kehitys Suomessa

Puukerrostalojen määrä

Rakentamistilastojen perusteella puukerrostalorakentaminen on kehittynyt:

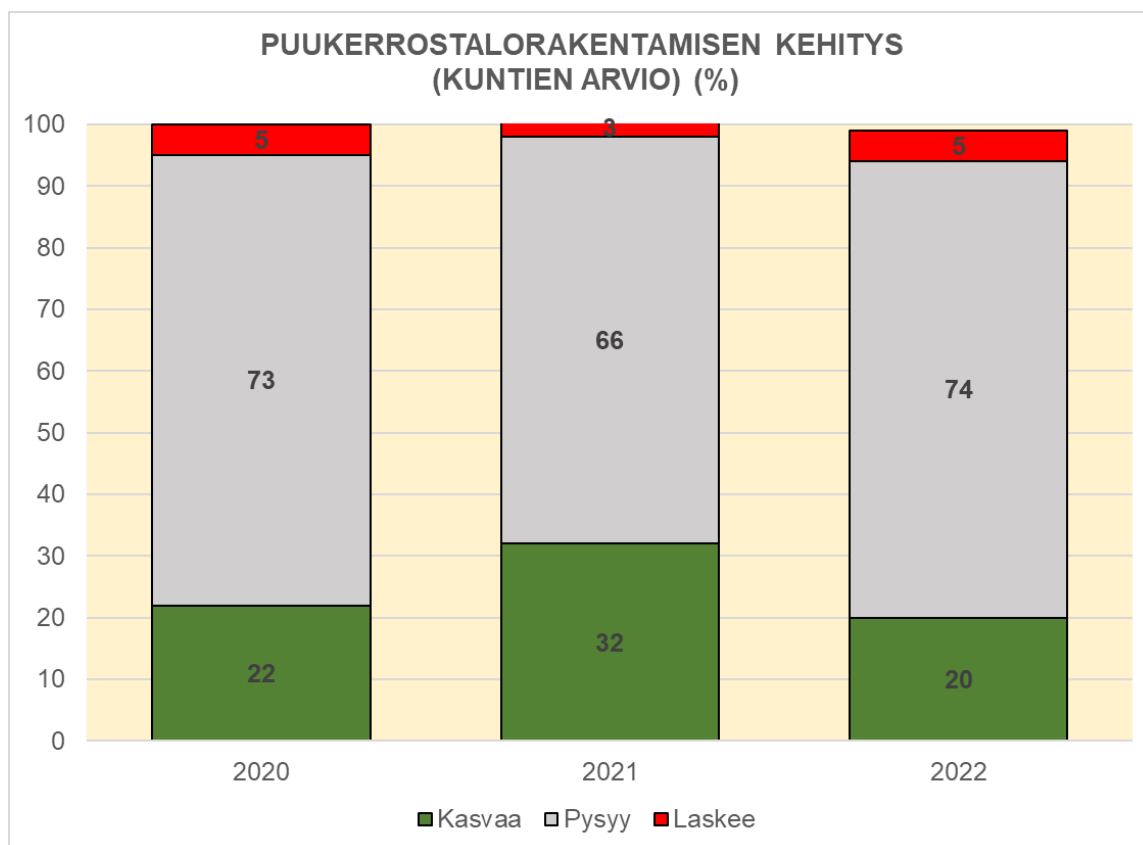
PUUKERROSTALOALOITUKSET SUOMESSA								
27.3.2023	PUUKERROSTALOALOITUKSET						PUUKERROSTALOJEN OSUUS KERROSTALOISTA	
Vuosi	Rakennuksia		Asuntoja		Huoneistoala keskimäärin		Rakennuksista	Asunnoista
	Kaikki	Puutalot	Kaikki	Puutalot	Kaikki	Puutalot		
	kpl	kpl	kpl	kpl	m2	m2	%	%
2014	686	69	15304	902	53	55	10	6
2015	783	77	22014	612	49	48	10	3
2016	900	148	26384	1466	46	44	16	6
2017	1011	173	32529	1550	45	40	17	5
2018	922	135	33416	1520	45	41	15	5
2019	802	88	27745	1219	46	41	11	4
2020	829	80	30704	1213	46	45	10	4
2021	950	80	36407	1544	45	41	9	4
2022	850	133	27882	1609	46	46	16	6

V. 2022 asuntojen määrillä mitaten puukerrostalorakentaminen kasvoi 4 %, kaikista kerrostaloasunnoista laskettuna osuus nousi 4 %:sta 6 %:iin.

Rakennuksia aloitettiin yhteensä 133 kpl, joissa oli yhteensä 1609 asuntoa. Puukerrostalojen osuus v. 2022 oli 16 % rakennuksista, 6 % asunnoista. Puukerrostalot ovat keskimäärin muita pienempiä, puukerrostaloissa asuntoja n keskimäärin 12 kpl, kaikissa kerrostaloissa on keskimäärin 33 asuntoa.

4.11 Kuntien arviot puukerrostalojen kehityksestä lähivuosina

Kuntien asuntorakentamisen vastuuhenkilöiltä kysyttiin: ”Miten arvioitte asuntoaloitusten kehittyvän lähivuosina kunnassanne seuraavien asuntotyyppien suhteen? Puukerrostalojen osalta kuntien vastuuhenkilöt arvioivat seuraavaa:

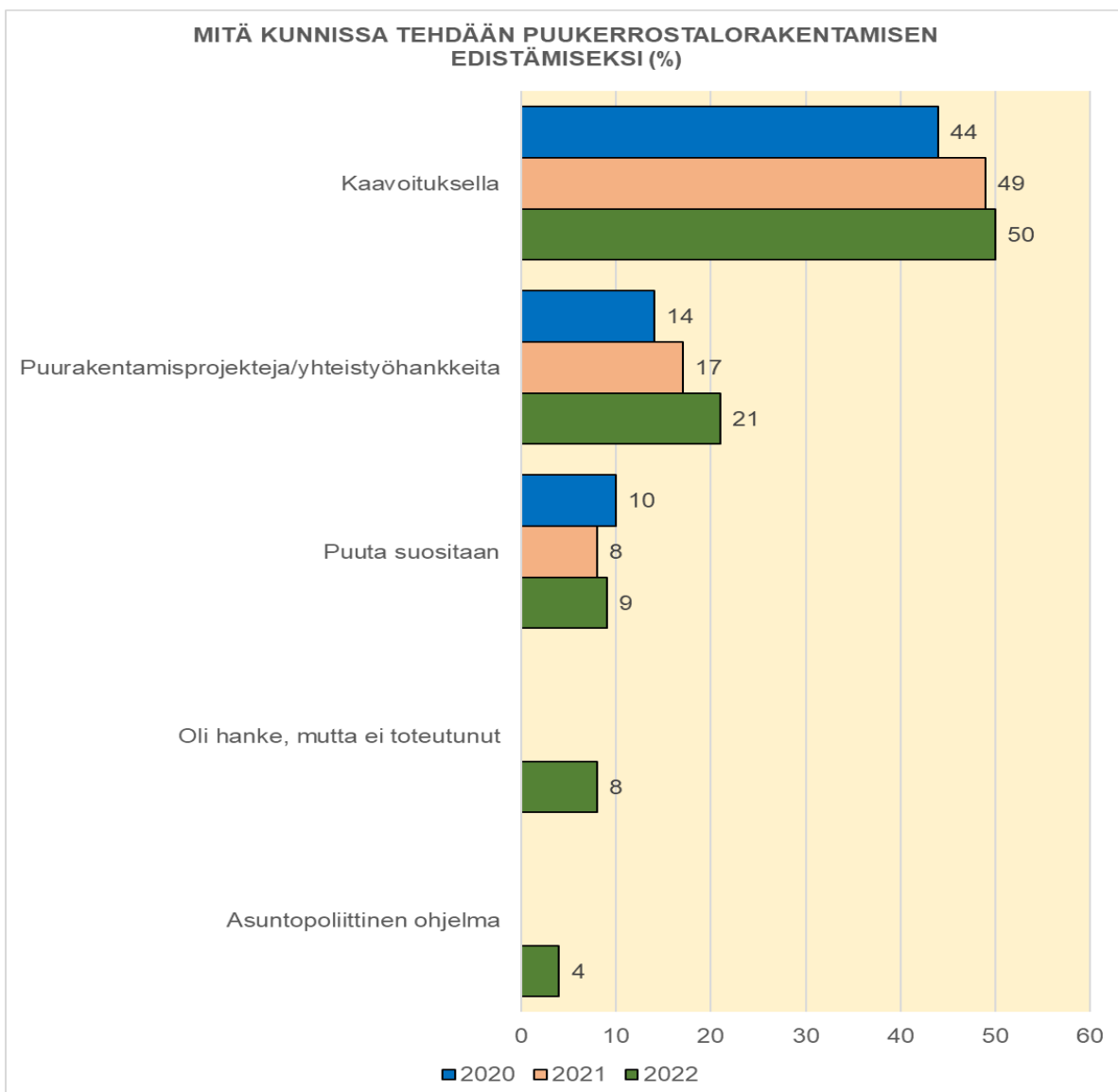

- Puukerrostalojen kasvua ennakoi 20 % v. 2022 haastatelluista kunnista, edellisvuonna 32 %.
- Kasvukaupungeista ja niiden ympäristökunnista v. 2022 kasvua ennakoi keskimäärin 43 %, (vuonna 2021 68 %, v. 2020 42 %) - eli into puukerrostalorakentamiseen on tärkeimmillä alueilla palautunut parin vuoden takaisiin lukemiin.

4.12 Mitä kunnissa tehdään puukerrostalorakentamisen edistämiseksi

Puukerrostalorakentamisen edistämiseksi v. 2022 jotain oli tehnyt 56 kuntaa, eli 21 % kunnista (v. 2021 26 %).

Kasvukaupungeista v. 2022 puukerrostalorakentamista oli edistänyt 83 %, muista ympäristökunnista 41 %, muista kaupungeista 23 %.

- Puukerrostaloja edistävien kuntia v. 2022 oli 21 % kaikista, vähennystä edellisvuodesta 5 %-yksikköä.
- Osuus on vähentynyt edellisvuodesta sekä kasvukaupungeissa (100 % -> 83 %) sekä niiden ympäristökunnissa (56 % -> 42 %). Näillä alueilla tehdään 90 % kerrostaloaloituksista

4.13 Puukerrostalorakentaminen kunnissa/mitä tiedetään

Kuntien asuntorakentamista vastaavilta henkilöiltä kysyttiin; ”Paljonko kunnassanne aloitettiin puukerrostaloja vuosina 2022” sekä ”Paljonko arvioitte kunnassanne aloitettavan puukerrostaloja 2023?”

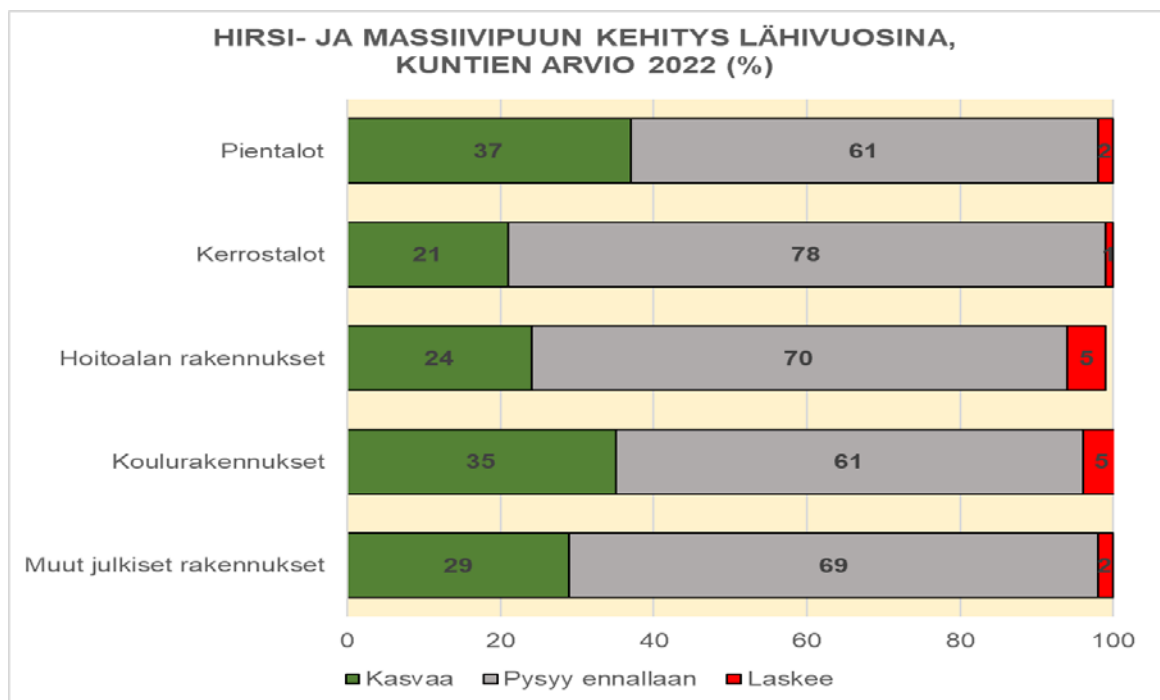
KUNTIEN ARVIO PUUKERROSTALOALOITUKSISTA				
	RAKENNUKSET		ASUNNOT	
	Aloitukset 2022	Arvio 2023	Aloitukset 2022	Arvio 2023
	kpl	kpl	kpl	kpl
Puukerrostaloaloitukset	23	45	743	1026

Aloituksista kertoneiden kuntien mukaan puukerrostaloja aloitetaan v. 2023 noin tuplasti edellisvuoteen verrattuna, asuntoja noin 40 % enemmän. V. 2022 puukerrostaloja rakentaneita kuntia oli 11 kpl, v. 2023 aikovia 27 kpl.

5. HIRSI- JA MASSIIVIPUURAKENNUKSET

5.1 Kuntien arviot hirsi- ja massiivipuurakentamisen kehittämisestä lähivuosina

Kuntien asuntorakentamisen vastaavilta kysyttiin; ”Miten arvioitte hirsi- tai massiivipuura-
kentamisen (esim. CLT) kehittyvän kunnassanne lähivuosina?” v. 2022 kysymykseen lisät-
tiin myös hoito-, koulu- ja muut julkiset rakennukset.

V.2022 talotyyppistä riippuen hirrelle ja massiivipuulle 21–37 % ennakoi kasvua, suurimmat kasvuodotukset ovat pientaloissa ja kouluissa

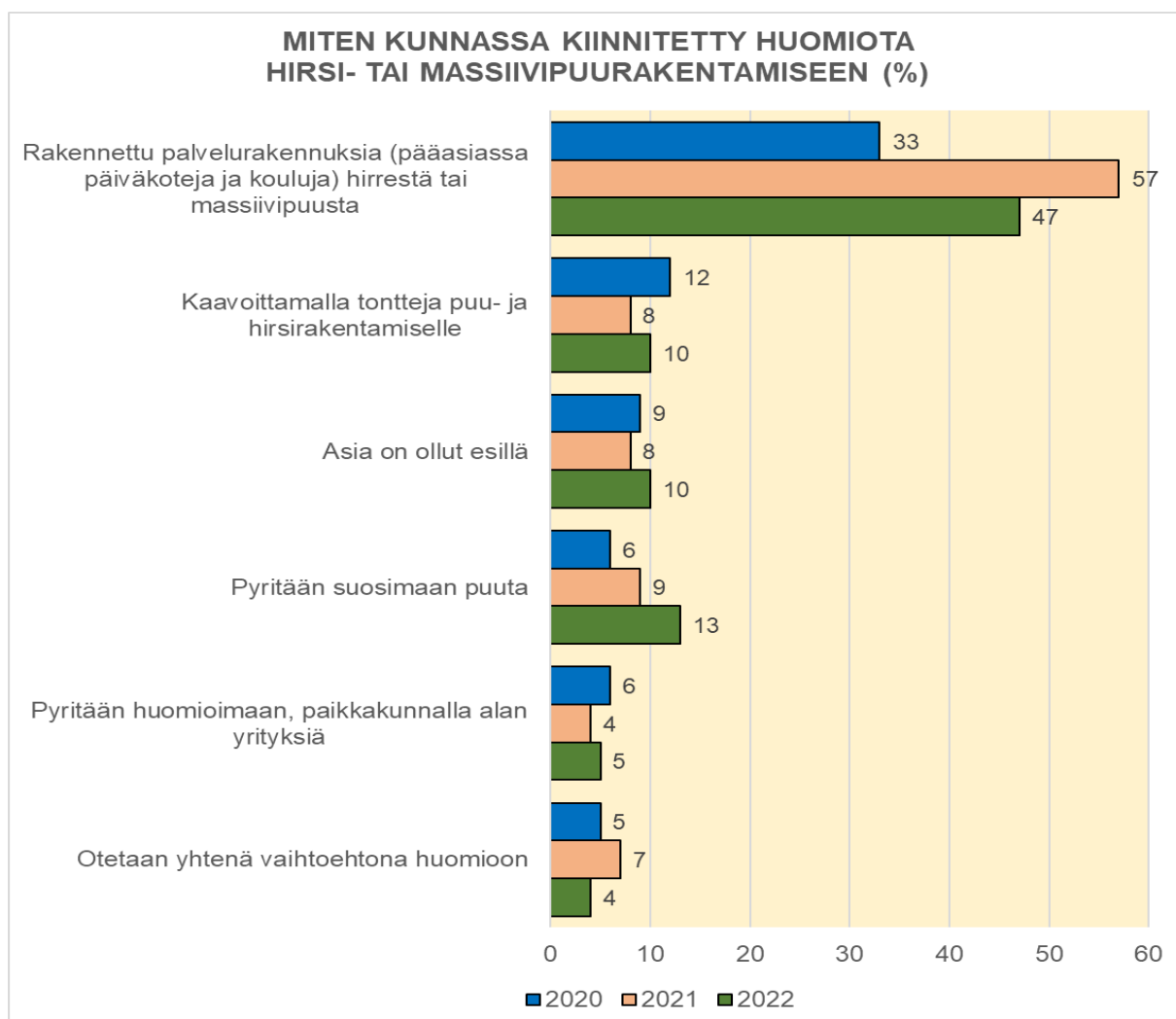
Hirsi- ja massiivipuun lähivuosien kehitysarvio pientalot			
	2020	2021	2022
Vastaajamäärä	278	270	270
	%	%	%
Laskee	2	3	2
Pysyy ennallaan	51	45	61
Kasvaa	46	52	37

Hirsi- ja massiivipuun kehitysarvio kerrostalot			
	2020	2021	2022
Vastaajamäärä	185	188	208
	%	%	%
Laskee	1	1	1
Pysyy ennallaan	84	78	78
Kasvaa	15	21	21

5.2 Miten kunnassa kiinnitetty huomiota hirsi-/massiivipuurakentamiseen

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin; ”Onko kunnassanne kiinnitetty erityistä huomiota hirsi- tai massiivipuurakentamiseen?” Jos kyllä, miten?

Hirsi- ja massiivipuurakentamiseen erityistä huomiota on kiinnittänyt 89 kuntaa, eli 33 % kunnista (V. 2021 41 % ja v. 2020 36 %).

Muita tapoja:

Mukana strategiasuunnittelussa, oli vaihtoehtona, ei toteutettu hinnan vuoksi, osana kestävästä rakentamisesta.

- Hirsi- ja massiivipuurakentamiseen huomioita kiinnittävien kuntien osuus oli 33 %, määrä on laskenut edellisvuodesta 8 %-yksikköä.
- Kunnan palvelurakennuksien rakentaminen hirrestä tai massiivipuusta on edelleen yleisin suosimistapa. Tämä on kuitenkin vastauksissa vähentynyt edellisvuodesta.

5.3 Hirrestä tai massiivipuusta rakentavat kunnat

Kunnan vastuuhenkilöiltä kysyttiin talotyyppi kerrallaan: ”montako aloitusta kunnassanne tulo vuonna 2022?”, ”Montako arvioitte tulevan ensi vuonna?” sekä ”montako %/kpl arvioitte näistä olevan hirsirakennuksia/massiivipuusta?”

PALVELU- JA LIIKERAKENNUKSET SEKÄ HIRREN/MASSIIVIPUUN OSUUS						
27.3.2023	TILASTOTIETO			KUNNILLA TIEDOSSA		
	2020	2021	2022	2022	2023	Hirttä tai massiivipuuta noin
	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	%
PÄIVÄKODIT	74	61	95	47	49	19
TERV.KESK. SAIRAALAT, VAMMAISTEN JA LASTEN HOITOKODIT YM.	104	33	29	13	17	22
ERITYISESTI VANHUSPALVELURAKENNUKSIA*				8	10	0
KOULU JA MUUT OPETUSRAKENNUKSET	210	169	148	48	58	6
URHEILU- TAI KOKOONTUMISRAKENNUKSIA	134	252	1184	22	20	1
PALVELURAKENNUKSET YHTEENSÄ	522	532	456	138	154	11
TOIMISTORAKENNUKSIA	130	110	133	20	16	4
MYYMÄLÄRAKENNUKSIA	215	210	188	27	29	0
MAJOITUS- JA RAVITSEMISRAKENNUKSIA	357	187	230	142	29	5
LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUKSET YHT.	702	507	551	189	74	3

- Kuntien käsityksen mukaan noin 20 % päiväkodeista tai terveydenhoitorakennuksista tehdään hirrestä tai massiivipuusta, kouluista 6 %.

6. PALVELU- JA LIIKERAKENTAMINEN

6.1 Palvelu- ja liikerakentamisen määrät ja kehitysarviot

Palvelu- ja liikerakentaminen tilastoissa

Tilastojen mukaan uudisrakentaminen on viime vuosina kehittynyt:

LIIKE-, TOIMISTO- JA JULKISEN RAKENTAMISEN ALOITUKSET, KPL RAKENNUKSIA				
27.3.2023	2019	2020	2021	2022
061 Sairaalat, terveyskeskukset ja terveydenhuoltorakennukset	37	39	33	29
062 Vanhainkodit, lasten- ja koulukodit ja muut hoitolaitokset	67	51	47	57
081 Lasten päiväkodit	134	80	61	95
Hoitoalan rakennukset yhteensä	238	170	141	181
071 Teatteri- ja konserttirakennukset, kirjasto, museo ja näyttelyrak.	13	14	21	17
072 Seura- ja kerhorakennukset yms.	11	19	16	15
073 Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	25	17	32	33
074 Urheilu- ja liikuntarakennukset	84	61	141	81
079 Muut kokoontumisrakennukset	21	21	42	38
Kokoontumisrakennukset yhteensä	154	132	252	184
082 Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset	159	157	127	104
083 Ammatillisten oppilaitosten rakennukset	20	21	28	27
084 Korkeakoulu- ja tutkimuslaitosrakennukset	16	9	14	12
089 Muut opetusrakennukset	15	5	0	5
Opetusrakennukset yhteensä	210	192	169	148
Julkiset rakennukset yhteensä	602	494	562	513
031 Myymälärakennukset	192	215	210	188
032 Majoitusliikerakennukset	359	304	124	170
033 Ravintolat yms.	58	53	63	60
040 Toimistorakennukset	130	130	110	133
Liike- ja toimistorakennukset yhteensä	739	702	507	551
Liike- toimisto ja julkiset rakennukset yhteensä	1341	1196	1069	1064

Lähde: Tilastokeskus

Kuntien kehitysarviot palvelu- ja liikerakennuskohteista

Kuntien palvelurakentamista vastaavilta kysyttiin; ”Kuinka monta seuraavan tyyppistä palvelu- tai liikerakennuskohdetta kunnassanne on vuonna 2022 tehty?” sekä ”Montako arvioitte tulevan v. 2023?”.

PALVELU- JA LIIKERAKENTAMISEN UUDISKOHTEET		
	Tehty	Tulossa
	2022	2023
	KPL	KPL
PÄIVÄKODIT	47	49
TERV.KESK. SAIRAALAT, VAMMAISTEN JA LASTEN HOITOKODIT YM.	13	17
ERITYISESTI VANHUSPALVELURAKENNUKSIA*	8	10
KOULU JA MUUT OPETUSRAKENNUKSET	48	58
URHEILU- TAI KOKOONTUMISRAKENNUKSIA	22	20
PALVELURAKENNUKSET YHTEENSÄ	138	154
TOIMISTORAKENNUKSIA	20	16
MYYMÄLÄRAKENNUKSIA	27	29
MAJOITUS- JA RAVITSEMISRAKENNUKSIA	142	29
LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUKSET YHT.	189	74

Esimerkiksi, jos tavoitteena on saada julkisia uudisrakennuskohteita v. 2023, kannattaa ensisijaisesti olla yhteydessä palvelurakentamisesta vastaaviin henkilöihin ko. kunnissa (ks. raportin kohta ”6.3 Palvelurakennusten uudis- ja peruskorjausajkomukset 2023 kunnittain”).

6.2 Palvelu- ja liikerakennusten peruskorjausaikomukset

Kuntien palvelurakentamisen vastaavilta kysyttiin; ”Moneenko palvelurakennukseen kunnassanne tehdään vuosittain peruskorjauksia?”

VUOSITTAISET PERUSKORJAUSTEN MÄÄRÄT PALVELU- TAI LIIKERAKENNUKSSA	
	kpl
PÄIVÄKODIT	42
TERV.KESK. SAIRAALAT, VAMMAISTEN JA LASTEN HOITOKODIT YM.	19
ERITYISESTI VANHUSPALVELURAKENNUKSET	14
KOULU JA MUUT OPETUSRAKENNUKSET	62
URHEILU- TAI KOKOONTUMISRAKENNUKSIA	33
PALVELURAKENNUKSET YHTEENSÄ	170
TOIMISTORAKENNUKSIA	22
MYYMÄLÄRAKENNUKSIA	19
MAJOITUS- JA RAVITSEMISRAKENNUKSIA	40
LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUKSET YHT.	81

Esimerkiksi, jos tavoitteena on saada julkisia peruskorjauskohteita 2023, kannattaa ensisijaisesti olla yhteydessä palvelurakentamisesta vastaaviin henkilöihin ko. kunnissa (ks. raportin kohta ”6.3 Palvelurakennusten uudis- ja peruskorjausaikomukset 2023 kunnittain”).

6.3 Palvelu- ja liikerakennusten uudis- ja peruskorjausaikomukset

Tiedossa olevat palvelu- ja liikerakennusten uudiskohteet kunnittain 2023

Kuntien rakentamisesta vastaavien henkilöiden tiedossa on v.2023 alkavia palvelu- ja liikerakentamisen kohteita seuraavasti:

Kunta	Päivä-koteja 2023 kpl	Muita hoitoalan rakenn. 2023 kpl	Vanhus- palvelu- rakennuksia 2023 kpl	Kouluja ja muita opetus- rakennuksia 2023 kpl	Muita julkisia rakennuksia 2023 kpl	Muita liike- tai toimisto- rakennuksia 2023 kpl
Akaa	0	0	0	0	0	1
Alajärvi	0	0	0	1	0	0
Alavus	0	1	0	0	0	0
Enontekiö	0	1	0	0	0	0
Espoo	3	0	0	1	1	0
Eura	1	0	0	1	0	0
Eurajoki	0	0	0	0	1	1
Evijärvi	0	0	0	1	0	0
Haapajärvi	0	0	0	1	0	1
Hanko	0	0	0	0	0	1
Hausjärvi	0	0	0	1	0	0
Heinola	0	0	0	0	0	1
Helsinki	8	1	0	3	0	0
Hyvinkää	1	0	0	1	0	0
Hämeenkyrö	0	0	0	0	0	1
Iisalmi	0	0	0	1	0	1
Iitti	1	0	0	0	0	0
Ikaalinen	0	1	0	0	0	0
Imatra	0	0	1	0	0	0
Inkoo	0	0	0	0	0	1
Janakkala	0	0	0	1	0	0
Joensuu	0	0	0	1	0	0
Joroinen	0	0	0	0	0	1
Juva	0	1	0	0	0	0
Jyväskylä	0	0	0	0	1	0
Jämsä	0	0	0	0	0	1
Kaarina	1	0	0	1	0	2
Kalajoki	0	0	0	1	0	2
Kangasala	1	0	0	1	0	2
Kankaanpää	0	1	0	0	0	0
Kannonkoski	0	0	0	0	1	0
Kauhava	0	0	0	1	0	0
Kaustinen	0	0	1	0	0	0
Kemi	0	0	0	0	1	0
Kemiönsaari	0	0	1	0	0	0
Kempele	0	0	0	3	1	5
Kirkkonummi	1	0	0	1	0	0
Kokkola	0	1	0	1	0	0
Kolari	1	0	0	1	0	0
Kontiolahti	0	0	0	0	0	2
Kotka	1	0	0	1	0	0
Kouvola	0	0	0	1	0	0
Kristiinankaupunki	0	0	0	0	0	2
Kruunupyä	0	0	0	1	0	0
Kuopio	1	0	0	1	0	3
Kurikka	0	0	0	0	0	2
Kustavi	0	0	0	0	0	1
Kärsämäki	0	0	1	0	0	0

	Päivä- koteja 2023 kpl	Muita hoitoalan rakenn. 2023 kpl	Vanhus- palvelu- rakennuksia 2023 kpl	Kouluja ja muita opetus- rakennuksia 2023 kpl	Muita julkisia rakennuksia 2023 kpl	Muita liike- tai toimisto- rakennuksia 2023 kpl
Lahti	0	0	0	0	1	0
Laihia	0	0	0	0	0	2
Lappajärvi	0	0	0	0	0	2
Lappeenranta	0	0	0	1	0	0
Lapua	0	0	0	0	1	0
Laukaa	1	0	0	0	0	1
Lestijärvi	0	0	0	0	0	1
Lieksa	0	1	0	0	0	10
Lieto	1	0	0	0	0	0
Liminka	0	0	0	0	0	2
Liperi	0	0	0	1	0	0
Lohja	0	0	0	1	0	3
Loimaa	0	0	1	0	0	0
Loppi	0	0	1	0	0	0
Luumäki	0	1	0	0	0	0
Merikarvia	0	0	1	0	0	3
Miehikkälä	1	0	0	0	0	0
Mikkeli	2	0	0	0	0	2
Mustasaari	0	0	0	3	0	0
Mäntyharju	0	0	0	0	0	1
Naantali	0	0	0	1	1	0
Nokia	1	0	0	0	0	0
Nousiainen	0	0	0	1	1	0
Nurmijärvi	0	0	0	1	0	0
Oulainen	0	0	0	0	0	1
Oulu	1	0	0	1	1	0
Outokumpu	0	0	1	0	0	0
Pedersören kunta	1	0	0	0	0	1
Pelkosenniemi	1	0	0	0	0	1
Perho	0	0	0	0	1	0
Pirkkala	0	0	0	0	1	0
Pori	2	0	0	1	0	0
Porvoo	2	0	0	0	0	1
Pyhäranta	1	0	0	0	0	0
Raahe	0	0	0	0	1	1
Raasepori	0	0	0	1	0	0
Raisio	0	1	0	1	0	0
Ranua	0	0	0	1	0	0
Rauma	1	0	0	0	0	0
Rovaniemi	1	0	0	2	2	0
Ruokolahti	0	1	0	0	0	0
Saarijärvi	0	0	0	1	0	0
Sastamala	0	0	0	1	0	0
Savonlinna	0	1	0	0	0	0
Seinäjoki	1	0	0	0	0	1
Siilinjärvi	1	0	0	2	1	0
Siuntio	0	1	0	0	0	0
Somero	0	1	1	0	0	0
Sotkamo	0	0	0	1	0	1
Suomussalmi	0	0	0	0	0	1
Tammela	0	0	0	1	0	0
Tampere	2	0	0	1	0	0
Turku	1	0	0	1	0	3
Tuusula	3	1	0	3	0	1
Tyrnävä	1	0	0	0	0	0
Urkala	0	0	0	0	1	0
Uurainen	0	0	0	0	0	1

	Päivä- koteja 2023 kpl	Muita hoitoalan rakenn. 2023 kpl	Vanhus- palvelu- rakennuksia 2023 kpl	Kouluja ja muita opetus- rakennuksia 2023 kpl	Muita julkisia rakennuksia 2023 kpl	Muita liike- tai toimisto- rakennuksia 2023 kpl
Vaala	0	1	0	0	0	0
Valkeakoski	0	0	0	1	0	0
Vantaa	3	0	0	1	1	0
Varkaus	0	0	0	0	1	0
Vesilahti	1	0	0	0	0	1
Vihti	0	0	0	0	0	1
Ylivieska	0	0	0	1	0	0
Ylöjärvi	0	1	0	0	0	0
Ähtäri	0	0	0	1	0	1
Äänekoski	0	0	1	0	0	0
Yhteensä	49	17	10	58	20	74

Palvelu- tai liikerakennusten peruskorjauskohteita kunnissa

Kunnat kertoivat peruskorjauksia olevan vuodessa keskimäärin

Kunta	Päiväkodit kpl	Muut hoitoalan rakennukset kpl	Vanhus- palvelu- rakennukset kpl	Koulut ja muut opetus- rakennukset kpl	Muut julkiset rakennukset kpl	liike- tai toimisto- rakennukset kpl
Helsinki	10	0	0	5	0	0
Juuka	0	0	0	0	0	10
Jyväskylä	0	0	0	0	0	10
Espoo	4	0	0	3	0	0
Vantaa	4	0	0	2	0	0
Inari	0	0	0	0	0	5
Myrskylä	1	0	0	0	0	4
Pukkila	1	0	0	0	0	4
Humppila	1	0	0	1	2	0
Tampere	1	0	0	2	0	1
Vimpeli	0	0	1	1	0	2
Alavieska	1	0	0	1	1	0
Iitti	1	0	0	0	1	1
Ilmajoki	1	0	0	1	0	1
Karstula	0	0	1	0	0	2
Kemiönsaari	0	1	1	1	0	0
Kivijärvi	0	0	1	0	0	2
Kuopio	0	0	0	0	0	3
Kyyjärvi	0	0	1	0	0	2
Lahti	1	0	0	1	0	1
Lemi	0	0	1	1	0	1
Parainen	1	0	1	1	0	0
Rauma	1	0	0	1	1	0
Sonkajärvi	0	1	0	1	1	0
Asikkala	0	0	0	2	0	0
Eura	1	0	0	1	0	0
Harjavalta	1	0	0	1	0	0
Inkoo	0	0	0	0	0	2
Joensuu	0	0	0	0	1	1
Järvenpää	1	0	0	1	0	0
Karjoki	0	1	0	0	0	1
Kauhajoki	0	0	0	0	2	0
Kemijärvi	0	0	0	0	0	2
Kinnula	0	1	1	0	0	0
Kirkkonummi	1	0	0	1	0	0
Kittilä	1	0	0	1	0	0
Laitila	0	0	0	1	1	0
Lapinlahti	0	0	0	1	1	0
Lempäälä	1	0	0	1	0	0
Muhos	0	0	0	0	2	0
Mustasaari	0	0	0	0	0	2
Naantali	0	0	0	1	0	1
Nurmijärvi	2	0	0	0	0	0
Oulu	1	0	0	1	0	0
Pelkosenniemi	0	0	0	0	1	1
Pori	0	0	0	1	1	0
Rusko	0	1	0	0	1	0
Salla	0	0	0	1	0	1
Urdala	0	1	0	0	0	1
Vöyri	0	1	0	0	1	0

Kunta	Päiväkodit kpl	Muut hoitoalan rakennukset kpl	Vanhus- palvelu- rakennukset kpl	Koulut ja muut opetus- rakennukset kpl	Muut julkiset rakennukset kpl	liike- tai toimisto- rakennukset kpl
Alavus	0	0	0	0	0	1
Askola	0	0	0	1	0	0
Aura	0	0	0	1	0	0
Forssa	0	0	0	0	1	0
Hankasalmi	0	0	0	0	0	1
Hanko	0	1	0	0	0	0
Huittinen	0	1	0	0	0	0
Hämeenlinna	0	0	0	1	0	0
Iisalmi	0	0	0	0	0	1
Ikaalinen	0	0	0	0	0	1
Imatra	0	0	0	0	1	0
Isokyrö	0	1	0	0	0	0
Juva	0	0	0	0	1	0
Kajaani	0	0	0	0	1	0
Kalajoki	0	1	0	0	0	0
Kangasniemi	1	0	0	0	0	0
Kannus	0	0	0	0	0	1
Kauniainen	0	0	0	1	0	0
Kerava	0	0	0	1	0	0
Keuruu	0	0	0	0	0	1
Kiuruvesi	0	1	0	0	0	0
Kokkola	0	0	0	1	0	0
Kristiinankaupunki	0	0	1	0	0	0
Kruunupyy	0	0	0	0	1	0
Kurikka	0	1	0	0	0	0
Kuusamo	0	0	0	1	0	0
Kärsämäki	0	0	1	0	0	0
Lestijärvi	0	0	0	0	1	0
Lieto	0	1	0	0	0	0
Liminka	0	0	0	0	0	1
Liperi	0	0	0	1	0	0
Lohja	0	0	0	1	0	0
Loimaa	0	0	0	0	0	1
Loppi	0	0	0	0	0	1
Luoto	0	0	1	0	0	0
Luumäki	0	0	0	0	1	0
Masku	0	0	0	0	0	1
Merikarvia	1	0	0	0	0	0
Mynämäki	0	0	0	1	0	0
Mänttä-Vilppula	0	0	0	1	0	0
Nakkila	0	0	0	1	0	0
Nurmes	0	1	0	0	0	0
Närpiö	1	0	0	0	0	0
Orimattila	1	0	0	0	0	0
Paimio	0	0	0	0	1	0
Paltamo	0	1	0	0	0	0
Parikkala	0	0	1	0	0	0
Pudasjärvi	0	0	0	1	0	0
Puolanka	0	0	0	1	0	0
Puumala	0	0	1	0	0	0
Pyhäjärvi	0	0	0	1	0	0
Pöytyä	0	0	0	0	0	1
Raahe	0	0	0	0	0	1
Raasepori	0	0	0	1	0	0
Rantasalmi	0	0	0	1	0	0
Rautalampi	0	0	0	0	1	0
Rautavaara	0	0	0	0	1	0
Rautjärvi	0	0	0	0	1	0
Riihimäki	0	0	0	0	1	0
Rovaniemi	0	0	0	0	0	1
Ruovesi	0	1	0	0	0	0

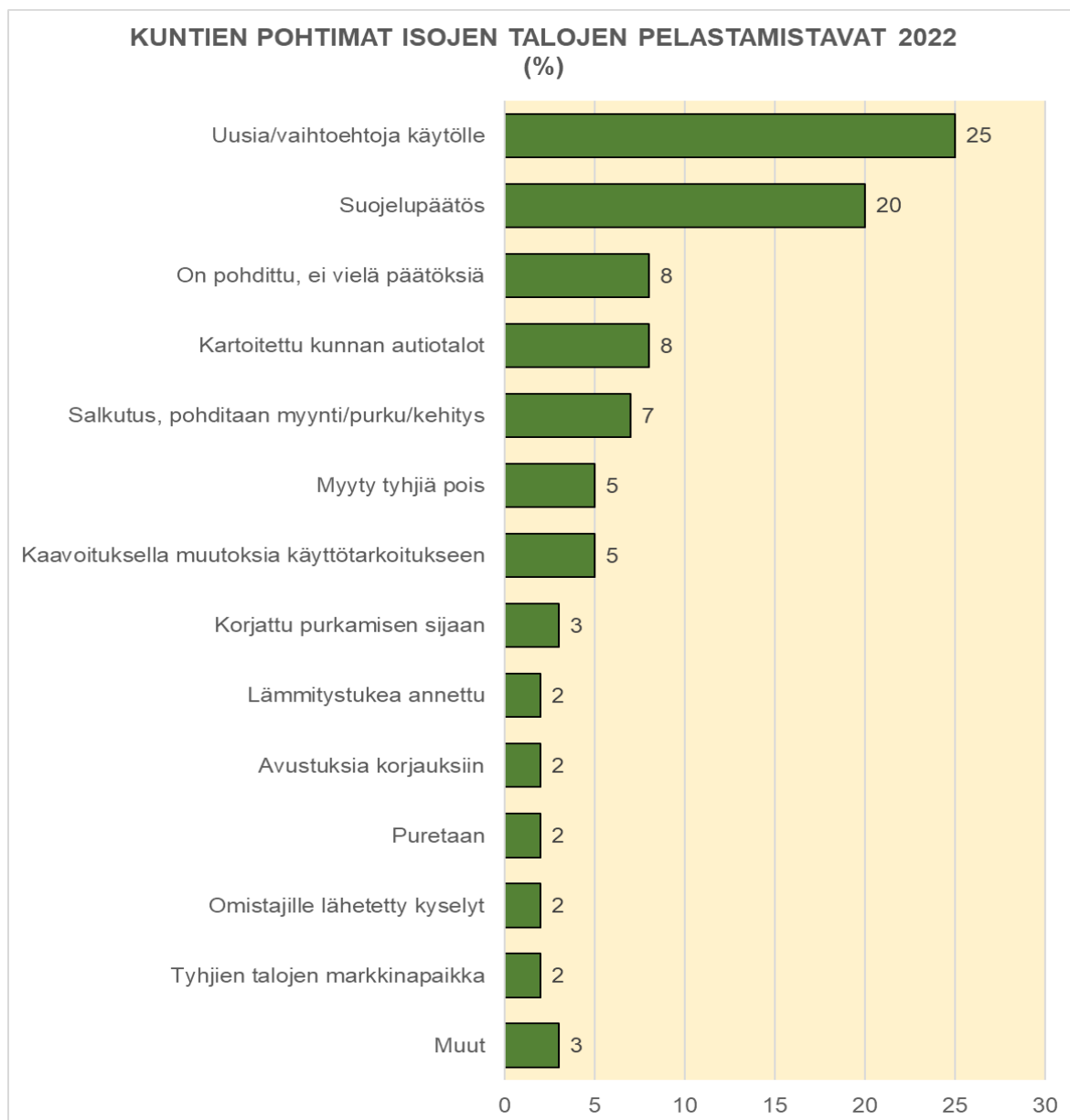
Kunta	Päiväkodit kpl	Muut hoitoalan rakennukset kpl	Vanhus- palvelu- rakennukset kpl	Koulut ja muut opetus- rakennukset kpl	Muut julkiset rakennukset kpl	liike- tai toimisto- rakennukset kpl
Savonlinna	0	0	0	1	0	0
Savukoski	0	0	0	0	0	1
Sievi	0	1	0	0	0	0
Simo	0	0	0	0	1	0
Siuntio	0	0	0	0	0	1
Soini	0	0	0	1	0	0
Sulkava	0	0	0	0	0	1
Suonenjoki	0	0	0	0	1	0
Säkylä	0	1	0	0	0	0
Taipalsaari	0	0	0	0	0	1
Toholampi	0	0	0	1	0	0
Tornio	0	0	0	0	1	0
Utajärvi	0	0	0	0	0	1
Uusikaarlepyy	0	0	0	1	0	0
Vaasa	0	0	0	1	0	0
Vehmaa	1	0	0	0	0	0
Vihti	0	0	0	1	0	0
Viitasaari	0	0	0	0	0	1
Ylitornio	0	0	0	0	1	0
Ylöjärvi	0	0	0	1	0	0
Ypäjä	0	0	1	0	0	0
Äänekoski	0	0	0	1	0	0
Yhteensä	42	19	14	61	33	80

7. TYHJIEN TALOJEN PELASTAMINEN

7.1 Onko pohdittu tyhjiä talojen pelastamista täystuholta

Kuntien edustajilta kysyttiin: ” Onko kunnassanne pohdittu tyhjiä talojen pelastamista täystuholta?” ja ”Miten”

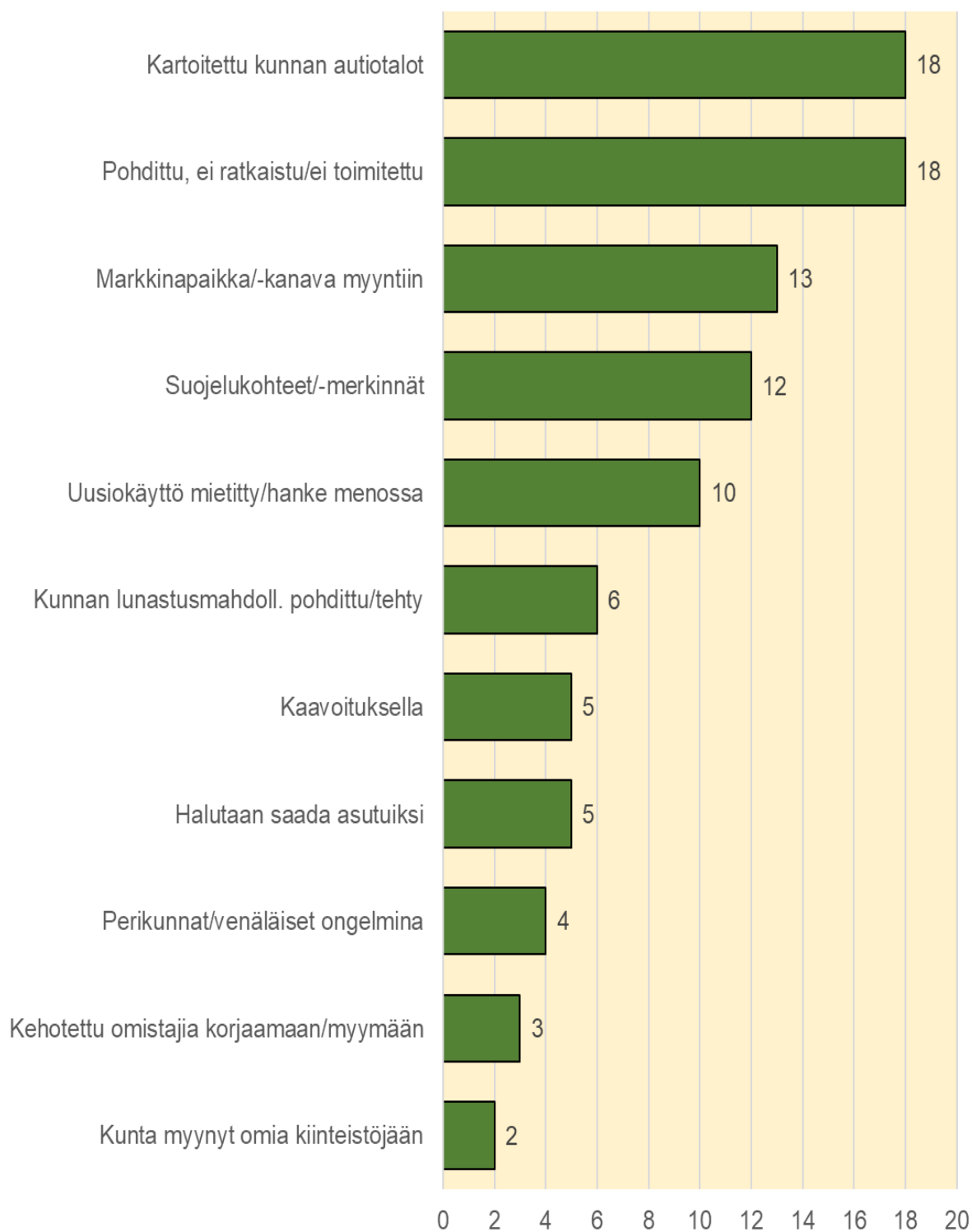
- 30 % kunnista on pohdittu pienten talojen pelastamista täystuholta
- 38 % on pohdittu isojen talojen pelastamista täystuholta

Muut:

Neuvontaa, otettu kunnan haltuun, pohdittu ylläpitokorjauksia.

KUNTIEN POHTIMAT PIENTEN TALOJEN PELASTAMISTAVAT 2022 (%)

Muut:

Kansalaiskeskustelut, neuvontaa, miten pidetään lämpimänä, haettu hankerahoitusta, rakennuslain puitteissa toimittu.